

Akkreditációs vizsgálati jelentés

a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe elveinek történő megfelelésről

vizsgált szervezet:

Belügyminisztérium

Akkreditációs Bizottság tagjai:

Dr. Nagy Eszter

Groszné Földesi Erika

Krasznai Andrea

Dátum: 2019. május

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló.....	3
2. Ajánlások	4
3. Bevezetés	6
4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban.....	8
5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről	10
1. Szakmai függetlenség	10
2. Pártatlanság, objektivitás	15
3. Felhasználó-központúság	20
4. Koordináció és együttműködés	22
5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek.....	29
6. Hatékony működés	33
7. Minőség iránti elkötelezettség	36
8. Megalapozott módszertan	38
9. Adatvédelem	41
10. Relevancia.....	45
11. Pontosság és megbízhatóság	47
12. Időszerűség és időbeli pontosság	48
13. Koherencia és összehasonlíthatóság.....	50
14. Hozzáférhetőség és érthetőség	53
6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján	58
7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban	59
I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői.....	60

1. Vezetői összefoglaló

A Belügyminisztérium a miniszter irányítása és felügyelete alatt álló, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény szerinti központi kormányzati igazgatási szerv.

A Belügyminisztérium (a továbbiakban: minisztérium), mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szerint látja el hivatalos statisztikai tevékenységét.

A minisztérium hivatalos statisztikai adatokat az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (a továbbiakban: OSAP) alapján gyűjt, valamint adminisztratív adatforrásokat is felhasznál a statisztikai adatok előállításához.

A hivatalos statisztika előállításával kapcsolatos feladatok irányítását a minisztériumon belül a közigazgatási államtitkár irányítja, ennek körében koordinálja a minisztérium hivatali egységei, a minisztériumi szervek, valamint az önálló belügyi szervek által végzett, a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott hivatalos statisztikai tevékenységet, ezáltal biztosítja a statisztikai feladatok fejlesztése, előállítása és közzététele szakmai függetlenségét.

A közigazgatási államtitkár irányítási jogainak rögzítése mellett ugyanakkor a minisztériumon belül a szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár irányítása alá tartozó, Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztály feladatai között szerepel, hogy képviseli a minisztériumot a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületben, a Vízügyi Koordinációs Főosztály hatáskörébe tartozó statisztikai adatfelvételek kivételével ellátja az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program szerinti, a minisztérium, mint adatgazda alá tartozó adatfelvételek vonatkozásában a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott feladatokat.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatása során megállapította, hogy a gyakorlatban a fenti tevékenység nem terjed ki valamennyi, a minisztériumon belül végzett hivatalos statisztikai tevékenység koordinálására. A statisztikai adatelőállítási folyamatban az egyes szakterületek statisztikai feladatai decentralizáltan jelennek meg több szervezeti egység feladatául. Az illetékes szervezeti egységek különböző államtitkár és helyettes államtitkár alá tartoznak.

Az Akkreditációs Bizottság vizsgálata során összességében megállapította, hogy a minisztériumon belül a különböző szakstatisztikákhoz tartozóan eltérő gyakorlatok kerültek kialakításra, amelyben kiemelt jelentősége van a háttérszervezeteknek és az adminisztratív nyilvántartásoknak, mint adatforrásoknak. Az egyes szakstatisztikák előállításához tartozó folyamat szintén eltérő mértékben dokumentált, és a hivatalos statisztikai adatok közzététele is különböző módokon valósul meg. Így míg a bünyügyi statisztika területén megjelennek a tájékoztatásra, adathozzáférésre, adatok közzétételei idejére vonatkozó elvek, információk a felhasználók számára, más területeken ez nem jelenik meg.

A jövőben mindenképpen szükséges egy, a minisztériumon belül valamennyi szakstatisztikai területre kiterjedő belső koordináció megvalósítása, és annak biztosítása, hogy a felhasználók a minisztérium hivatalos statisztikai termékeihez egységes elvek mentén férjenek hozzá.

A fentieket is figyelembe véve, az akkreditációs eljárás folyamán felmerült, hogy a jelenleg az OSAP keretébe tartozó adatgyűjtések, illetve a nem az OSAP keretében kezelt egyéb adatelőállítások alapos felülvizsgálatra szorulnak, azokkal kapcsolatban egységes minisztériumi álláspont kialakítása szükséges, amely alapján egyértelműen elhatárolható a hivatalos statisztikai tevékenység az egyéb adatelőállítástól. A hivatalos statisztikai tevékenység lehatárolását követően – annak egyértelmű megkülönböztetésével – ezekre a területekre vonatkozóan szükséges az Akkreditációs Bizottság ajánlásainak végrehajtása.

Az Akkreditációs Bizottság erősségként értékelte a bűnügyi statisztika területén az Országos Rendőr-főkapitánysággal való együttműködést, amely a folyamatos visszacsatolás révén lehetővé teszi az adatfelvételt támogató ügyviteli rendszer folyamatos fejlesztését, így hozzájárulva az adatminőség javításához.

Szintén jó gyakorlatnak tekinthető az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai adatokat megjelenítő bsr.bm.hu oldalon található dinamikus lekérdező felület kialakítása, amely a felhasználók számára lehetővé teszi az általuk keresett adatok egyedi igényeknek megfelelő leválogatását. Az Akkreditációs Bizottság ugyanakkor úgy látta, hogy ezt a rugalmasságot, kényelmes használatot még jobban segíthetné a szervezet további, értelmezést segítő információk megjelenítésével.

A lefolytatott akkreditációs vizsgálat eredménye alapján a fentiekre, valamint a jelentésben részletesen kifejtett megállapításokra tekintettel az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a Belügyminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálaton belüli tevékenysége megfelel a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvényben, valamint a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében lefektetett elveknek. Mindezekre tekintettel **az Akkreditációs Bizottság javasolja a Belügyminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.** Az Akkreditációs Bizottság által javasolt ajánlások teljes körét a 2. rész, míg az egyes elvek vonatkozásában tett konkrét megállapításokat és a megfelelés szintjét a jelentés 5. része tartalmazza.

2. Ajánlások

1. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium Alapító Okiratának módosítása révén a Belügyminisztérium által ellátott közfeladatok között sorolja fel a hivatalos statisztikai tevékenységet, illetve – amennyiben az az Alapító Okirat módosításának előfeltétele – kezdeményezze a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. §-ában a belügyminiszter feladat- és hatáskörének kiegészítését a hivatalos statisztikai tevékenységgel. (1. elv, 5. elv)

2. A Kódex elveinek történő megfelelés érdekében a Belügyminisztérium – a KSH által adott szempontok szerint – az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) 2019. évi felülvizsgálata során tekintse át az OSAP-ban szereplő adatfelvételeinek körét, és azokat úgy módosítsa, hogy az csak a valóban a hivatalos statisztika körébe tartozó adatfelvételeket tartalmazza. (1. elv)

3. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium – az OSAP adatfelvételeinek felülvizsgálatát követően – valamennyi, a hivatalos statisztikai tevékenysége körébe tartozó feladatra, illetve valamennyi annak ellátásában résztvevő háttérintézmény vonatkozásában - a megfelelő szervezetszabályozó eszközök alkalmazásával - biztosítsa a különböző szakstatisztikai területek egységes belső, külső koordinációját. (1. elv, 2. elv, 4. elv, 6. elv)

4. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium alakítson ki egy hivatalos statisztikai tájékoztatási felületet a minisztérium kormányzati honlapján (aloldalt vagy kiemelt témakört), amely valamennyi, a Belügyminisztérium felelősségi körébe tartozó hivatalos statisztikai termék vonatkozásában strukturált és könnyen átlátható elérést biztosít a hivatalos statisztikai információkhoz. Az alárendelt szervezetek honlapján közzétett adatok legyenek egyértelműen megkülönböztetve a Belügyminisztérium adatgazdai felelősségébe tartozó hivatalos statisztikai adatoktól, illetve – amennyiben azok hivatalos statisztikai adatnak tekintendők - ezen jellegük minden esetben kerüljön feltüntetésre. (2. elv, 7. elv, 14. elv)

5. A Kódex elveinek történő megfelelés érdekében a Belügyminisztérium valamennyi statisztikai termék vonatkozásában dolgozzon ki dokumentált eljárásrendet a hivatalos statisztikai adatok közzétételének, illetve a hivatalos statisztikai adatokhoz való hozzáférésnek a folyamatára, amely a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény rendelkezéseiből kiindulva szabályozza a statisztikai adatigénylések teljesítésének rendjét, az ahhoz kapcsolódó esetleges költségtérítést vagy annak ingyenességét. Az eljárásrendet a honlapja egységes statisztikai aloldalán tegye elérhetővé az adatfelhasználók számára. (2. elv, 8. elv, 12. elv, 14. elv)

6. A Kódex elveinek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium a honlapja egységes statisztikai aloldalán alakítson ki és tegyen közzé valamennyi általa publikált hivatalos statisztikai információ publikálására vonatkozó tájékoztatási naptárat, amelyből a felhasználók előre értesülhetnek a statisztikai információk rendelkezésre állásának tervezett időpontjairól, illetve azok esetleges változásairól. (2. elv, 3. elv, 12. elv)

7. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium valamennyi, feladatkörébe tartozó szakstatisztika vonatkozásában végezze el a hivatalos statisztikai adatelőállítási folyamat dokumentálását, majd vizsgálja meg, hogy milyen módon végezhető el a statisztikai termékek, folyamatok minőségének értékelése. Törekedjen az így előállított, termékminőséggel kapcsolatos információk felhasználók számára történő hozzáférhetővé tételére. (7. elv, 11-14. elv)

8. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium valamennyi statisztikai termék vonatkozásában a felhasználók számára tegyen elérhetővé a statisztikai termékek megértését segítő, leíró információkat, amelyek kiterjednek az adatelőállítás folyamatának, az adatforrásoknak, fogalmaknak, használt osztályozásoknak bemutatására. (3. elv, 7. elv, 12. elv, 14. elv)

9. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium vizsgálja meg annak lehetőségeit, hogy a felhasználók számára elérhető valamennyi szakstatisztikai területen legyenek elérhetőek tovább szerkeszthető formátumú adatok, szöveges elemzések, ábrák, illetve törekedjen angol nyelvű statisztikai tartalmak bővítésére is a honlapján. (3. elv, 10. elv, 13. elv, 14. elv)

10. A Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a Belügyminisztérium valamennyi statisztikai területen alakítsa ki a hibajavításokra, folyamatba épített ellenőrzésekre vonatkozó eljárásrendjét, és az ezekre vonatkozó, értelmezést segítő információt tegye előre elérhetővé a felhasználó számára a honlapján. (3. elv, 7. elv, 12. elv)

3. Bevezetés

A Hivatalos Statisztikai Szolgálat (továbbiakban: HSSz) tagjai (továbbiakban: statisztikai szervezetek) magukra nézve kötelező érvénnyel, egybehangzó támogatással fogadták el 2017 júniusában a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében (továbbiakban: Kódex) foglalt iránymutatásokat, minőségi követelményeket.

Célul tűzték ki a Kódexben foglalt elveknek, ismérveknek való lehető legteljesebb megfelelést. Ennek szellemében feladatukat úgy látják el, hogy a hivatalos statisztika hatóköre találkozzon a felhasználói igényekkel, a hivatalos statisztika fejlesztése, előállítása és közzététele magas

színvonalon történjen, s a statisztikai termékek mindenki számára hozzáférhetőek és érthetőek legyenek.

Mindezen célok elérése érdekében a statisztikai szervezetek elkötelezték magukat a hivatalos statisztika minőségének közös, folyamatos és koordinált javítása és a megfelelés szintjének jogszabályon alapuló, rendszeres értékelése mellett. Ennek konkrét eszköze az akkreditációs eljárás, amelynek jogi környezetét és alapvető szabályait a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény és az annak végrehajtására kiadott 184/2017. (VII.5.) Korm. rendelet tartalmazza.

Az akkreditációs eljárás célja, hogy egységes minőségi keretrendszerre alapozva megállapítsa, hogy a HSSz tagjai a hivatalos statisztikai tevékenységüket milyen színvonalon látják el. Az akkreditációs eljárás első szakasza az önértékelési szakasz. Az önértékelési szakasz során az akkreditációra készülő statisztikai szervezet feladata volt az önértékelő kérdőív kitöltése. Ezt követően háromtagú akkreditációs szakértői bizottság elemezte a kitöltött kérdőívet, valamint a válaszokat alátámasztó dokumentumokat, majd helyszíni interjúkat folytatott le az értékelt szervezet szakértőivel, vezetőivel. Mindezek alapján készítette el a bizottság az akkreditációs jelentését.

Az akkreditációs jelentésben rögzített megállapítások segítségével átfogó képet kapunk a szervezet hivatalos statisztikai tevékenységéről. A jelentésben ajánlások kerültek megfogalmazásra, amelyek további fejlesztési intézkedések koordinált elindításához, folytatásához szolgáltatnak kiindulási alapot a szervezet számára, a hivatalos statisztikai tevékenysége minőségének továbbfejlesztése érdekében.

A Belügyminisztérium esetében az eljárást Groszné Földesi Erika (Központi Statisztikai Hivatal), Krasznai Andrea (Magyar nemzeti Bank), továbbá az akkreditációs bizottság elnökeként dr. Nagy Eszter (Központi Statisztikai Hivatal) folytatta le, melynek során a helyszíni látogatásra 2019. február 6-7-e között, illetve február 11-én került sor. A személyes interjúkon részt vettek körét a jelentés 1. sz. melléklete tartalmazza.

A jelentés alapján az értékelt szervezet a fejlesztési intézkedéseket saját maga számára fogalmazza meg, melyek előrehaladását a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület kíséri a továbbiakban figyelemmel. Az ajánlások alapján készített intézkedési terv megvalósításának időszaka a következő akkreditációig terjedő időtáv (öt év), ezen belül a Belügyminisztérium állapítja meg az egyes intézkedések közötti prioritási sorrendet, ugyanakkor mindenképpen célszerű a megvalósításhoz szükséges erőforrás biztosítása a hivatalos statisztikai tevékenységet végző szervezeti egységek számára.

4. Az értékelt szervezet bemutatása: helye és működése a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban

A Belügyminisztérium a miniszter irányítása és felügyelete alatt álló, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény szerinti központi kormányzati igazgatási szerv.

A Belügyminisztérium (a továbbiakban: minisztérium), mint a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagja, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény szerint látja el hivatalos statisztikai tevékenységét.

A minisztérium hivatalos statisztikai adatokat az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (a továbbiakban: OSAP) alapján gyűjt, valamint adminisztratív adatforrásokat is felhasznál statisztikai adatok előállításához.

Adatgyűjtései:

- 1219 Tűzeseti és műszaki mentési statisztika
- 1222 Személy- és járműforgalmi jelentés
- 1228 Egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztika (azonos a Legfőbb Ügyészség 2341 számú adatgyűjtésével)

Adatátvételek:

Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján:

- 2349 Jelentés a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenységről (a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságától)

Egyéb adatátvétel az Országos Vízügyi Főigazgatóságtól:

- 1373 mezőgazdasági vízhasználat és vízszolgáltatás,
- 1375 felszín alatti vizet kitermelő vízkivételek, valamint megfigyelő-kutak üzemi figyelési tevékenysége,
- 1376 közműves vízellátás és csatornázási tevékenység főbb műszaki-gazdasági adatai,
- 1378 5m³/h teljes vízforgalmat, illetve 80 m³/d frissvíz-használatot elérő ipari jellegű vízhasználók víztermelési és vízkezelési adatai,
- 1694 felszín alatti vízkivételek és a felszíni vízbe történő vízbevezetések adatai.

A fentiek mellett saját kezelésben lévő adminisztratív adatforrások felhasználásával előállított statisztikák:

- szabálysértési statisztika
- migrációs statisztika
- közfoglalkoztatási statisztika

Az akkreditációs eljárás során felmerült, hogy a fenti adatfelvételek közül nem feltétlenül mindegyik értelmezhető hivatalos statisztikai tevékenységként tekintettel az adatelőállítás módjára, illetve a felhasználás céljára.

Mindezekre tekintettel az Akkreditációs Bizottság szükségesnek tartja, hogy a szervezet az OSAP 2020. évre vonatkozó tervezésekor vizsgálja felül valamennyi adatfelvételt és általa előállított statisztikát, és határozza meg a hivatalos statisztikák körét, majd ennek megfelelően – szükség esetén – kezdeményezze az OSAP, illetve egyéb, kapcsolódó jogszabályok módosítását.

A hivatalos statisztika előállításával kapcsolatos feladatok irányítását a minisztériumon belül a közigazgatási államtitkár irányítja, ennek körében koordinálja a minisztérium hivatali egységei, a minisztériumi szervek, valamint az önálló belügyi szervek által végzett, a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott hivatalos statisztikai tevékenységet, ezáltal biztosítja a statisztikai feladatok fejlesztése, előállítása és közzététele szakmai függetlenségét.

A közigazgatási államtitkár irányítási jogainak rögzítése mellett ugyanakkor a minisztériumon belül a szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár irányítása alá tartozó Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztály feladatai között szerepel, hogy képviseli a minisztériumot a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületben, a Vízügyi Koordinációs Főosztály hatáskörébe tartozó statisztikai adatfelvételek kivételével ellátja az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program szerinti, a minisztérium, mint adatgazda alá tartozó adatfelvételek vonatkozásában a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott feladatokat.

A statisztikai adatelőállítási folyamatban az egyes szakterületek statisztikai feladatai decentralizáltan jelennek meg több szervezeti egység feladatául. Az illetékes szervezeti egységek különböző államtitkár és helyettes államtitkár alá tartoznak.

A minisztérium statisztikai tevékenységében kiemelt jelentősége van a háttérszervezeteknek és az adminisztratív nyilvántartásoknak, mint adatforrásoknak. A háttérintézmények vonatkozásában a koordináció ugyanakkor eltérő mértékben valósul meg; míg a szabálysértési és a bűnügyi statisztikák esetében rendkívül erős és jól kidolgozott, a tűzeseti, pártfogó felügyelői, migrációs statisztikák esetében gyengébb.

Az egyes szakstatisztikák előállításához tartozó folyamat szintén eltérő mértékben dokumentált, és a hivatalos statisztikai adatok közzététele is különböző módokon valósul meg. Így míg a bűnügyi statisztika területén megjelennek a tájékoztatásra, adathozzáférésre, adatok közzétételi idejére vonatkozó elvek, információk a felhasználók számára, más területeken ez nem jelenik meg.

Az adatközlések nem egy egységes felületen, hanem egymástól különböző internetes felületeken, részben a háttérintézmények honlapján érhetőek el.

A minisztérium egyedi adatkéréseket teljesít, illetve kutatási célú hozzáférést is biztosít adataihoz, emellett számos nemzetközi adatkérést is teljesít, ezek egy része közösen, összehangoltan történik az egyéb, igazságszolgáltatási tevékenységet ellátó szervezetekkel.

5. Értékelő rész a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elvek teljesítéséről

1. Szakmai függetlenség

A Belügyminisztériumban (a továbbiakban: minisztérium) a hivatalos statisztika előállítása független módon, kizárólag a szakmai szabályoknak megfelelően történik.

A Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 11/2018. (VI. 12.) BM utasítás (a továbbiakban: SzMSz) a hivatalos statisztikával kapcsolatos irányítás és koordináció jogkörét a közigazgatási államtitkárhoz, mint szakmai felsővezetőhöz rendeli, és a 15. § (1) bekezdés c) pontjában kifejezetten rögzíti, hogy feladatkörében eljárva a közigazgatási államtitkár, mint a hivatalos statisztikáért felelős vezető biztosítja a statisztikai feladatok fejlesztése, előállítása és közzététele szakmai függetlenségét.

A minisztérium szervezetén belül több szervezeti egységnél is felmerül hivatalos statisztikával kapcsolatos tevékenység, illetve a minisztérium háttérszervezetei, így különösen az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) is részt vesznek az adatelőállítási folyamatban. A statisztikai feladatok ellátására történő utalás az érintett szervezeti egységek SzMSz-ben megfogalmazott feladatai között megjelenik, az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatáson szerzett benyomása szerint a szervezeti hierarchiából eredő irányítás, felügyelet keretein belül a statisztikák, előállítása, közzététele a statisztikai szakmai szempontok által meghatározott módon valósul meg.

A minisztérium a szakmai függetlenség elvében támasztott elvárásoknak az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint megfelel.

1.1. Hivatalos statisztikát olyan szervezetek vagy szervezeti egységek állítanak elő, melyek hivatalos statisztikai tevékenysége független bármely politikai-szakpolitikai irányítási szervezettől vagy szervezeti egységtől, valamint a magánszektor szereplőitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 39. § (2) bekezdés j) pontja valamennyi miniszter vonatkozásában feladatként jelöli meg, hogy a miniszter gondoskodik - a statisztikáról szóló törvényben meghatározottak szerint - a feladat- és hatáskörével kapcsolatos statisztikai információrendszer kialakításáról, működtetéséről és fejlesztéséről.

Ezen túlmenően a 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet a belügyminiszter feladat- és hatásköre vonatkozásában már nem jeleníti meg a statisztikai feladatokat, és azt a minisztérium VIII/ID/990/3/2014. iktatószámú, 2014. július 24-én kelt Alapító Okirata sem tartalmazza.

A bűnügyi statisztika vonatkozásában ugyanakkor ki kell emelni, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 866. § (3) bekezdés c) pontja felhatalmazást ad a belügyminiszter részére, hogy az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszer (a továbbiakban: ENYÜBS) szabályait, valamint az adatgyűjtés és feldolgozás részletes szabályait rendeletben megállapítsa.

Ennek alapján 2018-ban az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikáról szóló 12/2011. (III. 30.) BM rendelet hatályon kívül helyezése mellett kihirdetésre került az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszerről, az adatgyűjtés és -feldolgozás részletes szabályairól szóló 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet. A 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvényben, valamint a Kódexben foglaltak figyelembevételével vizsgálta felül a korábbi szabályozást, és rendelkezik az ENYÜBS rendszerében történő adatfelvétel és feldolgozásban részt vevő szervezetek és személyek feladatairól, felelősségéről, az együttműködés alapvető szabályairól.

A fentiekben túlmenően a minisztérium SzMSz-e is rögzít statisztikával kapcsolatos feladatokat.

Ennek alapján a közigazgatási államtitkár koordinálja a Belügyminisztérium hivatali egységei, a minisztériumi szervek, valamint az önálló belügyi szervek által végzett, a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott hivatalos statisztikai tevékenységet, ezáltal biztosítja a statisztikai feladatok fejlesztése, előállítása és közzététele szakmai függetlenségét. (SZMSZ 1. melléklet 15. § (1) bekezdés c) pontja.)

Szintén a közigazgatási államtitkár feladata, hogy meghatározza a migrációs statisztikai adatfelvétel rendjét. (SzMSz 15. § (2) bekezdés j) alpont).

A szabályozási és koordinációs helyettes államtitkár képviseli a minisztériumot az Országos Statisztikai Tanácsban.

Az ő irányítása alá tartozó Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztály (a továbbiakban: Főosztály) koordinációs feladataival összefüggésben véleményezi az Országos Statisztikai Adatfelvételi Programban előírt adatfelvételekre vonatkozó, más tárcák által előkészített, kiadott jogszabályok és a közjogi szervezetszabályozó eszközök tervezetét. (SzMSz 2. függelék 2.1.2.2. cím 3. ac) alpont).

A Főosztály európai uniós és nemzetközi feladataival összefüggésben

„a) figyelemmel kíséri a bűnügyi statisztikai, valamint az egyes rendészeti - különösen a közlekedésrendészeti és a közrendvédelmi - statisztikai szakterületekkel összefüggő nemzetközi és európai uniós tapasztalatokat,

b) közreműködik a bűnügyi statisztikai szakterületekkel összefüggő, nemzetközi és európai uniós szintű összehasonlító vizsgálatok és kutatások magyar vonatkozású feladatainak teljesítésében." (SzMSz 2. függelék 2.1.2.2. cím 5. alpont)

A fentiekén túlmenően a Főosztály az SzMSz 2. függelék 2.1.2.2. cím, 6. d-j) alpontjai szerint

„d) felel az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló kormányrendeletben előírt, a minisztérium feladatkörébe tartozó adatfelvételek előkészítéséért, működtetéséért és teljesítéséért, ennek érdekében együttműködik az Országos Rendőr-főkapitánysággal, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával, a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságával és a Legfőbb Ügyészséggel,

e) biztosítja a szabálysértési és a bűnügyi statisztikai adatok közzétételét a minisztérium honlapján,

f) képviseli a minisztériumot a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületben, a Vízügyi Koordinációs Főosztály hatáskörébe tartozó statisztikai adatfelvételek kivételével ellátja az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program szerinti, a minisztérium, mint adatgazda alá tartozó adatfelvételek vonatkozásában a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott feladatokat,

g) a szabálysértési és a bűnügyi statisztikai területre vonatkozó háttéranyagokat és felkészítő anyagokat készít a minisztérium állami vezetői, valamint az érintett főosztályok részére,

h) gondoskodik a minisztériumnak a Független Rendészeti Panasztestület tevékenységével összefüggő feladatainak végrehajtásáról,

i) felel a bűnügyi statisztikai rendszer működtetéséért és az abból történő adatszolgáltatásért,

j) adatot szolgáltat a szabálysértési statisztikai rendszerből.”

A Főosztály az SzMSz 2. függelék 2.1.2.2. cím, 7. alpontja alapján a Hivatalos Statisztikai Szolgálatban való tagságával kapcsolatos kötelezettségeivel összefüggésben ezen túlmenően:

„a) kapcsolatot tart a Központi Statisztikai Hivatallal (a továbbiakban: KSH) és koordinálja a KSH-nak a minisztérium részére küldött megkereséseit, valamint a minisztériumi válaszok előkészítését,

b) koordinálja a KSH által folytatott, a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjainak a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexe és az Európai Statisztikai Rendelet elveinek való megfelelését vizsgáló, a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott akkreditációs eljárást,

c) koordinálja a minisztérium és a Hivatalos Statisztikai Szolgálat más tagjainak egymás közötti statisztikai célú adatátvételeit tartalmazó, a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott együttműködési megállapodások előkészítését.”

A Főosztály mellett a minisztérium SzMSz-e más szervezeti egységek feladatkörében is tartalmaz statisztikára utaló feladatokat.

A közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkár irányítása alá tartozó Közfoglalkoztatási Statisztikai, Elemzési és Monitoring Főosztály a közfoglalkoztatással összefüggésben végez elemzéseket és hoz nyilvánosságra statisztikai összesítéseket. (SzMSz 2. függelék 2.1.6.3. cím 2. e) alpont)

A Vízügyi Koordinációs Főosztály egyéb feladataival összefüggésben a hatáskörébe tartozó statisztikai adatfelvételek tekintetében ellátja a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott feladatokat, fogadja a hozzá érkező statisztikai jelentéseket, azokból, valamint az egyéb szükséges és indokolt adatforrások alapján rendszeresen és felkérésre adatokat szolgáltat a minisztérium más szervezeti egységei és egyéb szervezetek részére. (2. függelék 2.1.6.5. cím 5. r) alpont)

Az informatikai helyettes államtitkár irányítása alá tartozó Elektronikus Közszolgáltatásokat Támogató Főosztály az SzMSz szerint ellátja a nyilvántartásokon és szakrendszereken alapuló és az azokból nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó statisztikai adatgyűjtést és statisztikai adatszolgáltatást. (SzMSz 2. függelék 2.1.5.6. cím 5 o) alpont)

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás során arra a következtetésre jutott, hogy mindenképpen szükséges a minisztériumon belül annak tisztázása, hogy pontosan mely szakmai területek tartoznak a hivatalos statisztika körébe, és melyek azok, amelyeket esetlegesen egyéb adatszolgáltatásnak (pl. egyszerű közérdekű adatkiadás) kell tekinteni. Ennek megfelelően szükséges a hivatalos statisztikai tevékenység lehatárolása és egyértelmű megkülönböztetése az egyéb adatkezeléssel kapcsolatos feladatoktól. Emellett mindenképpen indokolt a hivatalos statisztikai tevékenység egységes belső koordinációjának megteremtése.

1.2. A hivatalos statisztikáért felelős vezető szakmai döntéseinek függetlenségét a szervezet biztosítja.

1.3 A hivatalos statisztikai feladatot ellátó (a funkcióért felelős) személyek a hivatalos statisztikák fejlesztése, előállítása és közzététele szempontjából függetlenek.

Értékelés: Az ismérvek elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium SzMSz-e alapján a közigazgatási államtitkár (aki egyben a hivatalos statisztikáért felelős vezető) koordinálja a Belügyminisztérium hivatali egységei, a minisztériumi szervek, valamint az önálló belügyi szervek által végzett, a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott hivatalos statisztikai tevékenységet, ezáltal biztosítja a statisztikai feladatok fejlesztése, előállítása és közzététele szakmai függetlenségét. (SZMSZ 1. melléklet 15. § (1) bekezdés c) pontja.)

A szakmai függetlenség fenti szabályozási szintű rögzítése mellett az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy az a gyakorlatban is érvényesül.

A tűzeseti, pártfogó felügyelettel összefüggő, valamint a migrációs statisztikák előállításában a minisztérium háttérintézményei (Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Büntetés-

végrehajtás Országos Parancsnoksága (továbbiakban: BVOP), ORFK, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (továbbiakban: BMH)) szakmailag önállóan, a minisztérium által adott általános iránymutatások szerint járnak el, tevékenységüket a minisztérium meghatározott szervezeti egységei felügyelik, ugyanakkor az adatokkal kapcsolatos jóváhagyási, ellenőrzési jogkörök inkább formálisak.

Az ENYÜBS esetében ki kell emelni, hogy az a Legfőbb Ügyészséggel közös adatfelvétel, így az azt érintő szakmai döntések a közös együttműködést elősegítő Bűnügyi Statisztikai Munkacsoportban születnek, amelynek munkájában az ORFK és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) képviselője is részt vesz. A minisztérium az ENYÜBS vonatkozásában külön eljárásrend szerinti irányítást gyakorol az adatrögzítésért felelős ORFK, mint nyomozóhatóság felett, ugyanakkor az adatok közlése a rendszerbe épített automatizmuson keresztül történik meg, amely nem igényel külön jóváhagyást minisztériumon belül.

A szabálysértési statisztikák esetében az adatelőállításban szintén részt vesz az ORFK, az adatigénylésekkel, valamint az adatok honlapra kerülésével kapcsolatos döntési jogköröket a Főosztály gyakorolja.

A közfoglalkoztatási statisztikai adatok esetében a Közfoglalkoztatási Statisztikai, Elemzési és Monitoring Főosztály látja el a szakmai feladatokat, így az adatközlések alapját képező adatkockák tartalmának meghatározását, míg az adatok közlése a szervezeti hierarchiának megfelelően a főosztályvezető, a helyettes államtitkár, majd a közigazgatási államtitkár, mint hivatalos statisztikáért felelős vezető jóváhagyását követően történik.

Az Akkreditációs Bizottság összességében azt a benyomást szerezte, hogy a minisztérium esetében a politikai döntéshozatali szint nem vesz részt a hivatalos statisztikai adatok előállításának meghatározásában, csupán felhasználója az adatoknak. Mindezek mellett az Akkreditációs Bizottság szükségesnek látja egyes esetekben – így különösen a migrációs statisztika vonatkozásában – a minisztérium háttérintézményeivel kapcsolatos irányítási, jóváhagyási jogkörének erősítését, erre vonatkozó dokumentált eljárásrend kidolgozását.

2. Pártatlanság, objektivitás

A minisztérium az egyes statisztikai területek szerint változó mértékben és körben teszi elérhetővé az általa előállított statisztikai adatokat a felhasználók számára.

A publikációk szinte teljes egészében elektronikus formában elérhetőek, ugyanakkor a minisztérium nem rendelkezik egy egységes tájékoztatási felülettel, amelyről kiindulva valamennyi statisztikai terméke elérhető, megtalálható lenne a felhasználók számára.

Az adatok kiadásának, közzétételének rendjére vonatkozóan nincs külön belső szabályozás, az az eltérő statisztikai területek által kialakított gyakorlat szerinti rendben történik.

A minisztérium adatvédelmi, adatbiztonsági és közérdekű adat megismerésére vonatkozó szabályzatának kiadásáról szóló 9/2017. (IV. 28.) BM utasítás 1. mellékletének 20. címe a közérdekű adatkiadás folyamatába tartozóan, de megkülönbözteti a statisztikai adatokhoz való hozzáférés szabályait.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatása során megállapította, hogy a 9/2017. (IV. 28.) BM utasításban foglalt eljárásrend a gyakorlatban is érvényesül.

A felhasználók ugyanakkor nem rendelkeznek valamennyi szakstatisztika esetében információval arról, hogy a statisztikai adatok igénylése milyen módon történhet.

Az ENYÜBS esetében <https://bsr.bm.hu> oldalon található egy Tájékoztatási Útmutató, amely eligazítja a felhasználókat a kifejezetten statisztikai célú adatkérések benyújtásának rendjével és az adatkérésekkel kapcsolatos esetleges költségek számítási módjával kapcsolatban, ugyanakkor a többi szakstatisztika esetében ilyen jellegű tájékoztatás nem történik, az adatigénylések emiatt legtöbbször közérdekű adatkérésként vagy az általános ügyfélszolgálati elérhetőségekre érkeznek.

Az Akkreditációs Bizottság indokoltnak tartja a statisztikai adathozzáférés rendjének elkülönült szabályozását, beleértve a közzététel belső folyamatait is, valamint a felhasználók egységes felületen történő tájékoztatását a minisztérium felelősségi körébe tartozó, elérhető adatok köréről, és azok igénylésének rendjéről.

A minisztérium az Akkreditációs Bizottság megállapítása alapján a pártatlanság, objektivitás elvében foglalt elvárásoknak jelenleg részben felel meg.

2.1 A hivatalos statisztikákhoz történő egyidejű hozzáférés biztosított és megkülönböztetéstől mentes. Az előzetes hozzáférés esetei szabályozottak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium az ENYÜBS, valamint a közfoglalkoztatás területén jelentet meg a saját nevében statisztikai adatokat.

A tűzeseti statisztika esetében nem jelenik meg elkülönült statisztikai adatközlés, az egyes tűzesetekről külön eseménytérképen, illetve a hírek között számolnak be a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság honlapján. Emellett a tűzesetekkel, tűzoltósággal kapcsolatos adatok évente megjelennek a katasztrófavédelem tevékenységét bemutató évkönyvben, illetve azokkal kapcsolatban eseti adatkéréseket is teljesítenek. Ezek az adatok ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint nem feltétlenül hivatalos statisztikai adatként jelennek meg a felhasználók számára.

A pártfogó felügyelettel kapcsolatos adatokat a BVOP állítja elő, ugyanakkor ezekből publikáció nem készül, csak egyedi adatkéréseket teljesít ezekből az adatokból mind a BVOP, mind a minisztérium.

A migrációs statisztika előállítása részben az ORFK, részben a BMH adatai alapján történik. A Belügyminisztérium maga nem közöl erre vonatkozóan adatokat, a két háttérintézmény oldalán () jelennek meg adatok, amelyek ugyanakkor az egyes intézmények tevékenységéhez kötöttek (<http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/statisztikak/hatarrendeszet>, http://www.bmbah.hu/index.php?option=com_k2&view=item&layout=item&id=177&Itemid=1232&lang=hu).

Amellett, hogy szükséges a minisztérium háttérintézményekkel kapcsolatos irányítási jogának valamennyi szakstatisztikai területen történő biztosítása, az Akkreditációs Bizottság indokoltnak tartja, hogy a minisztérium alakítson ki egy hivatalos statisztikai tájékoztatási felületet a minisztérium kormányzati honlapján (aloldalt vagy kiemelt témakört), amely valamennyi, a minisztérium felelősségi körébe tartozó hivatalos statisztikai termék vonatkozásában strukturált és könnyen átlátható elérést biztosít a hivatalos statisztikai információkhoz. Az alárendelt szervezetek honlapján közölt adatok legyenek egyértelműen megkülönböztetve a Belügyminisztérium adatgazdai felelősségébe tartozó hivatalos statisztikai adatoktól, illetve – amennyiben azok hivatalos statisztikai adatnak tekintendők - ezen jellegük minden esetben kerüljön feltüntetésre.

Az adatok közzétételének időpontjaira vonatkozóan egyedül az ENYÜBS esetében áll rendelkezésre információ a felhasználók számára. A közzétételi időpontokat egyéb esetekben belső eljárásrend, gyakorlat határozza meg, amely elsősorban nem a nyilvánosságra hozatal, hanem a közzététel jóváhagyására vonatkozó felterjesztés határidejét rögzíti.

Előzetes adathozzáférést a minisztérium nem biztosít az adataihoz.

A helyszíni látogatáson szerzett benyomások alapján az Akkreditációs Bizottság meglátása az, hogy a felhasználók tisztában vannak az adatközlések időzítésével, ugyanakkor indokolt, hogy a minisztérium alakítson ki és tegyen közzé valamennyi általa publikált hivatalos statisztikai információ publikálására vonatkozó tájékoztatási naptárat, amelyből a felhasználók előre értesülhetnek a statisztikai információk rendelkezésre állásának tervezett időpontjairól, illetve azok esetleges változásairól.

2.2 A hozzáférhetőség szabályozása nyilvános.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium honlapján (<http://www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium>) nem áll rendelkezésre információ a minisztérium által előállított statisztikai termékekről, illetve azok elérhetőségéről, az adathozzáférés módjáról. A minisztérium SzMSz-e ugyan elérhető, illetve a közérdekű adatok megismerhetőségének rendje, valamint a minisztérium általános ügyfélszolgálati elérhetőségei kint vannak az oldalon, ugyanakkor ezek nem orientálják megfelelő módon a kifejezetten statisztikai adatokat kereső felhasználót.

Az ENYÜBS adatok esetében a <https://bsr.bm.hu> honlapon található egy Tájékoztatósi Útmutató, amely eligazítja a felhasználókat a kifejezetten statisztikai célú adatkérések benyújtásának rendjével és az adatkérésekkel kapcsolatos esetleges költségek számítási módjával kapcsolatban.

Bár az útmutató nem említi a szabálysértési statisztikákat, de mivel azok is a bsr.bm.hu oldalon kerülnek közzétételre, így közvetetten az esetükben is értelmezhetőek az útmutatóban leírt adatigénylési elérhetőségek.

Az ENYÜBS fenti Tájékoztatósi Útmutatója kifejezetten hasznos információkat rögzít, ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján javasolja a dokumentum tartalmi felülvizsgálatát, hogy az a ténylegesen elérhető tájékoztatósi csatornákra vonatkozó legfrissebb információkat tartalmazza.

Az ENYÜBS kivételével a többi szakstatisztika esetében a felhasználó adatigényléssel, adatok hozzáférhetőségével kapcsolatos kifejezett tájékoztatása interneten elérhető módon nem történik meg, az adatigénylések emiatt legtöbbször közérdekű adatkérésként vagy az általános ügyfélszolgálati elérhetőségekre érkeznek.

Az adatkérések teljesítése kapcsán ki kell emelni, hogy a minisztérium adatvédelmi, adatbiztonsági és közérdekű adat megismerésére vonatkozó szabályzatának kiadásáról szóló 9/2017. (IV. 28.) BM utasítás 1. mellékletének 20. címe a közérdekű adatkiadás folyamatába tartozóan, de megkülönbözteti a statisztikai adatokhoz való hozzáférés szabályait.

A fenti szabályzat utal arra is, hogy amennyiben a nyilvánosságra hozott adatoknál részletesebb adatokra van szüksége az adatigénylőnek, akkor a minisztérium az Önköltségszámítási szabályzata alapján jogosult az annak teljesítésével kapcsolatos költségeket megtéríttetni a felhasználóval.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatása során megállapította, hogy a 9/2017. (IV. 28.) BM utasításban foglalt eljárásrend a gyakorlatban is érvényesül azzal, hogy térítés kiszabására nem került még eddig sor.

Az adatok közzétételének időpontjaira vonatkozóan egyedül az ENYÜBS és a szabálysértések esetében áll rendelkezésre információ a felhasználók számára. A közzétételi időpontokat egyéb

esetekben belső eljárásrend, gyakorlat határozza meg, amely elsősorban nem a nyilvánosságra hozatal, hanem a közzététel jóváhagyására vonatkozó felterjesztés határidejét rögzíti.

Az ENYÜBS internetes oldalán (bsr.bm.hu) megjelenik egy, az adatfrissítésig hátralévő időt mutató visszaszámláló, amely orientálja a felhasználót azzal kapcsolatban, hogy mikor várhatóak a legújabb adatok. Ez ugyanakkor nincs lebontva az egyes adatkategóriákra (ENYÜBS, szabálysértések), illetve nem utal a közzétételi időpontokban bekövetkezett esetleges változásokra sem.

Az Akkreditációs Bizottság szükségesnek tartja, hogy a minisztérium alakítson ki és tegyen közzé valamennyi általa publikált hivatalos statisztikai információ publikálására vonatkozó tájékoztatási naptárat, amelyből a felhasználók előre értesülhetnek a statisztikai információk rendelkezésre állásának tervezett időpontjairól, illetve azok esetleges változásairól.

2.3 A publikált adatok körét, a statisztikai adatelőállítás folyamatát és az adatok közzétételi módját kizárólag szakmai döntések határozzák meg; a statisztikai közlemények kizárólag szakmailag, módszertanilag megalapozott kijelentéseket tartalmaznak.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium által gyűjtött adatok körét az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII.13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OSAP Korm. rendelet), valamint az OSAP Korm. rendeleten kívüli adatforrások határozzák meg.

Az ENYÜBS a Legfőbb Ügyészséggel közösen kerül végrehajtásra, így annak adatköreit a két szervezet a 4. elvnel kifejtettek szerint, közösen határozza meg.

A minisztérium egyes, statisztikai adatelőállítással foglalkozó szervezeti egységei önállóan határozzák meg, hogy a gyűjtött, illetve az adminisztratív adatforrásokban rendelkezésre álló adatok alapján milyen módszertan szerint és milyen csoportosításban állítják össze és mutatják be, illetőleg teszik harmadik személyek számára hozzáférhetővé a statisztikai adatokat.

Az önértékelő kérdőívben megadott információk, valamint a helyszíni látogatáson tapasztaltak alapján az Akkreditációs Bizottság úgy látja, hogy a statisztikai adatokra vonatkozó publikációk, adatkiadások tartalma tekintetében a szakmai szempontok teljes körűen érvényesülnek.

Az ENYÜBS esetében az adatelőállítási folyamat és az azzal kapcsolatos egyes módszertani információk több dokumentumban jelennek meg. Ezek kidolgozása kapcsán a nemzetközi módszertanok, példák nem voltak meghatározóak, hiszen az egyes büntetőjogi rendszerek eltérése miatt más országok gyakorlata nehezen vagy nem lehetne átültethető.

Az első az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszerről, az adatgyűjtés és -feldolgozás részletes szabályairól szóló 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet, amely 2018-ban felülvizsgálatra került annak érdekében, hogy – összhangban a Stt-el – megfelelően tükrözze

az ENYÜBS adatelőállítási folyamatát, az egyes szereplők feladat- és felelősségi körét. A BM rendelet tartalmazza az adatfelvételi rendszerben keletkezett statisztikai adatokat időállapot szerint, az adatok lezárására, archiválására, és az adatfeldolgozó rendszerbe történő beküldésére, feldolgozására vonatkozó alapvető előírásokat, beleértve a tervezett hibajavításokat, továbbá ezzel kapcsolatban a nyomozóhatóság feladatait és felelősségét.

Emellett az ENYÜBS vonatkozásában az adatrögzítést végző ORFK-ra kiterjedő hatállyal kiadásra került két ORFK utasítás (38/2018. VI. 29.) ORFK utasítás, valamint 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás), amelyek szabályozzák a Robotzaru rendszerrel összefüggő statisztikai adatrögzítési felelősségeket, hibajavítást, hitelesítés rendjét.

Ezen túlmenően az ENYÜBS-ben alkalmazott adatok köréről, az alkalmazandó módszertanról a részletes szabályokat a Kitöltési Szabályzat tartalmazza, amely elektronikusan hozzáférhető (<https://bsr.bm.hu>).

A közfoglalkoztatási adatok esetén jelennek meg módszertani információk a <http://kozfoglalkoztatatas.kormany.hu/statisztika> oldalon, ugyanakkor ezek szűk körűek, és a hibajavításokra nem terjednek ki.

A BMH vonatkozásában a statisztikai adatok előállítása feladatként megjelenik a statisztikai adatfeldolgozásért felelős szervezeti egység feladatkörében és a munkatársak munkaköri leírásában is. Az adatok közlése a BMH főigazgatójának jóváhagyását, illetőleg a minisztériummal történő egyeztetést követően valósul meg. A honlapon történő publikáció rendjét főigazgatói intézkedés határozza meg, amelynek teljesülését az intézkedésben megjelölt illetékes szervezeti egység ellenőrzi. Módszertani dokumentáció, információ ezen adatok esetében nem áll a felhasználók rendelkezésére a szervezet honlapján, a szervezet tevékenységére vonatkozó általános tájékoztatók olvashatóak a honlapon, és biztosított a honlapon, illetve egyéb írásos formában történő módon tájékoztatás kérése a felhasználók számára.

A többi szakstatisztika esetében az Akkreditációs Bizottság azt állapította meg, hogy azoknál nem áll rendelkezésre az ENYÜBS-höz hasonló szabályozás. A szabályozáson túl ugyanakkor a hivatalos statisztika előállításának feladatmegosztása is nagymértékben elősegíti, hogy az adatelőállítási folyamatban a szakmailag legmegfelelőbb módszertanokat alkalmazzák. A minisztériumban a szakstatisztikák előállításáért az adott téma szakfőosztálya a felelős, így az adott területen a legjobb szakértők felelősek a módszertanok meghatározásáért.

Az Akkreditációs Bizottság meggyőződött róla, hogy a minisztérium folyamatosan törekszik a statisztikai adatok előállításánál az alkalmazott módszerek fejlesztésére, a szakmailag legjobb megoldások megtalálására. Mindezek mellett szükséges valamennyi szakstatisztikai területen a hibajavításokra, folyamatba épített ellenőrzésekre vonatkozó eljárásrend kialakítása, és az ezekre vonatkozó, értelmezést segítő információk felhasználók számára történő elérhetővé tétele.

2.4 A hivatalos statisztikai közlemények tartalma és megjelenítése elvállik az intézmény egyéb közfeladataitól és azok ellátása során tett nyilatkozataitól, intézkedéseitől.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes körűen megfelel.

A minisztérium honlapján (<http://www.kormany.hu/hu/belugyminiszterium>) nem áll rendelkezésre információ a minisztérium által előállított statisztikai termékekről, illetve azok elérhetőségéről, az adathozzáférés módjáról.

Az egyes szakstatisztikai adatközlések külön oldalakon, illetve egyes esetekben (migrációs statisztika, tűzesetek) az adatelőállításban közreműködő alárendelt intézmény honlapján jelennek meg.

Mindezekre tekintettel a minisztérium esetében a statisztikai adatközlések politikai közlésektől történő elválasztása megvalósul, ugyanakkor a felhasználók szempontjából megtévesztő lehet, hogy bizonyos adatokat nem a felelős minisztérium, hanem alárendelt intézménye oldalán találunk meg, így a minisztérium adatgazdai jellege nem minden esetben jelenik meg.

3. Felhasználó-központúság

Az akkreditációs eljárás keretében a Bizottság vizsgálta a minisztérium hivatalos statisztikáinak felhasználó-központúságát. A vizsgálat során megállapította, hogy a minisztérium törekszik a felhasználói igények és a felhasználók véleményének megismerésére. Ennek érdekében a bűnügyi statisztika vonatkozásában felhasználói kérdőívet jelenítettek meg a bsr.bm.hu honlapon. A kérdőíves felhasználói vélemény felvételnek jelenleg még nincs értékelhető eredménye. A minisztérium ezen túlmenően a különböző csatornákon beérkező egyéb igényeket is törekszenek figyelembe venni a bűnügyi statisztika fejlesztése során. A többi szakstatisztikai területen ugyanakkor még további fejlesztésekre van szükség a felhasználó-központúság elvének való minél jobb megfelelés érdekében.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése alapján a minisztérium a felhasználó-központúság elvárásainak részben felel meg.

3.1 A statisztikai szervezetek törekednek a felhasználók és igényeik megismerésére, dokumentálására.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

3.2 A felhasználók statisztikai termékekkel és szolgáltatásokkal való elégedettségét szisztematikusan és rendszeresen mérik, értékelik, az eredményeket kommunikálják, valamint felhasználják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel

A minisztérium bűnügyi statisztikai honlapján (<https://bsr.bm.hu>) 2018. augusztus óta elérhető egy felhasználói igény- és vélemény-felmérés. Mivel az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatásáig nem érkezett válasz a kérdőívre, így a felmérés eredményéről, annak felhasználásáról a statisztikai adatelőállítási folyamat fejlesztésére még nincsenek információk. A tervek szerint az eredményeket a jövőbeli fejlesztéseknél figyelembe fogják venni.

A fentiekben túlmenően, a bűnügyi statisztika vonatkozásában, a minisztérium nyomon követi az adatkérők igényeit, és azokat a fejlesztések során figyelembe veszi, továbbá az adatkiadások kapcsán egyeztet az adatkérőkkel.

Az egyéb szakstatisztikák vonatkozásában a felhasználói igények és elégedettség strukturált, rendszeres módon történő megismerésére jelenleg még nincs mechanizmus kiépítve.

3.3 A statisztikai adatfelvételek tervezésénél figyelembe veszik a felhasználói igényeket.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatásán elhangzottak alapján, a bűnügyi statisztika legutóbbi fejlesztése során figyelembe vették a korábban tudomásukra jutott felhasználói igényeket. A minisztérium a fejlesztés során hangsúlyt helyezett arra, hogy a jövőben ezeket is ki tudja elégíteni. Ilyen igény volt például a rögzítő rendszerben új elem bevezetése, amely új/másfajta csoportosítását biztosítja az adatoknak.

Az egyéb szakstatisztikák vonatkozásában az Akkreditáció bizottság nem tapasztalt hasonló kezdeményezést.

3.4 A felhasználókkal való párbeszéd különböző kommunikációs csatornákon keresztül biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium a bűnügyi statisztikai honlapján megjelenített email címen keresztül fogadja a felhasználók kérdéseit/kéréseit. Ezen kívül a minisztérium további csatornákat is működtet: a sajtóosztályon, és a központi ügyfélszolgálati email címen keresztül egyaránt érkezhetnek megkeresések.

Az egyes csatornákon keresztül érkezett igények számát ugyanakkor nem mérik, a weboldalak látogatottsága naplózva van, de ezeket az adatokat nem elemzik.

Az Akkreditációs Bizottságnak a helyszíni látogatás során lehetősége nyílt a bűnügyi statisztika kapcsán az egyik fő adatfelhasználó véleményének kikérésére a kommunikációs csatornákról. A felhasználó nagyon jónak találta az adatok elérhetőségét, ő maga két kommunikációs formát, az e-mailes kapcsolattfelvételt, és a telefonos egyeztetést szokta választani. Mindkét esetben jó

tapasztalatai vannak, a kérdéseire kielégítő válaszokat kap, adatkérés esetén előre egyeztetnek vele, annak érdekében, hogy az igényeit a lehető legpontosabban felmérjék.

A többi, a minisztérium feladatkörébe tartozó szakstatisztika esetében a megkeresések a minisztérium központi elérhetőségeire érkezhetnek, majd belső koordináció keretében jutnak el az egyes szakterületekhez. A közfoglalkoztatási statisztika esetén a kozfoglalkoztatatas.kormany.hu oldalon van lehetőség külön felületről (<http://kozfoglalkoztatatas.kormany.hu/kapcsolat>) felvenni a kapcsolatot a minisztériummal, de ez sem kizárólag a statisztikai adatkérések teljesítésére létrehozott kommunikációs csatorna.

A migrációs statisztika esetében a BMH-hoz postai vagy a honlapján megadott több kapcsolatfelvételi csatornán is benyújtható adatkérés. Ezeket a BMH önállóan, a közérdekű adatkiadásra vonatkozó szabályok szerint válaszolja meg. A határrendészeti adatok esetében, mivel az adatok az ORFK oldalán (police.hu) találhatóak, az adatkérések is az ORFK-hoz érkeznek az ott megadott központi elérhetőségeken, az adatkéréseket ebben az esetben is a háttérintézmény önállóan válaszolja meg.

4. Koordináció és együttműködés

A Legfőbb Ügyészség feladatkörébe tartozó szakstatisztikák esetében kiemelt jelentősége van a más szervezetekkel történő koordinációnak és együttműködésnek, tekintettel arra, hogy az OSAP-ban szereplő 1228. számú ENYÜBS adatgyűjtés közös rendszerben működik a Legfőbb Ügyészség 2341. számú adatgyűjtésével.

Mindezen túlmenően az ENYÜBS, a szabálysértési, a tűzeseti, pártfogó felügyelői, migrációs statisztikák vonatkozásában az adatelőállításban résztvevő alárendelt intézmények szerepe miatt is indokolt egy jól működő koordinációs rendszer kialakítása. Emellett a minisztérium szervezetén belül – tekintettel az eltérő szakstatisztikai területek szervezeti decentralizáltságára – elengedhetetlen a belső koordináció mechanizmusainak kiépítése.

Az ENYÜBS koordinációja kapcsán ki kell emelni, hogy a büntetőeljárás szabályozási környezet megújításával párhuzamosan 2018 folyamán megtörtént az elavult jogi szabályozás felülvizsgálata, és annak hozzáigazítása a statisztikai szakmai igényekhez.

Ezzel párhuzamosan elindult a Bűnügyi Statisztikai Munkacsoport működésének átalakítása is annak érdekében, hogy az hatékonyabban szolgálja az ENYÜBS előállításában részt vevő szervezetek igényeit.

Az Akkreditációs Bizottság a rendelkezésre álló dokumentumok, valamint a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján megállapította, hogy a minisztérium a koordináció és együttműködés elvében foglalt elvárásoknak összességében megfelel, ugyanakkor a belső koordináció, valamint az alárendelt szervezetekkel kapcsolatos irányítási jogkörök dokumentált és hatékony, illetve

átlátható működést biztosító kialakítása szükséges a Kódexben foglaltaknak való teljes körű megfeleléshez.

4.1 A statisztikai szervezetek szorosan együttműködnek egymással.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai koordináció területén a legfontosabb az ENyÜBS rendszerének működése.

Az ENyÜBS adatgyűjtését, rendszerét külön jogszabály, a 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet szabályozza. A 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet meghatározza az ENyÜBS vonatkozásában a nyomozóhatóság, illetve az ügyészség a feljelentés elutasításával, a nyomozási, a nyomozás-felügyeleti, illetőleg a vádelőkészítési és vádemelési tevékenységgel összefüggő statisztikai feladatait.

Az új 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet egyik előrelépése volt a korábbi szabályozáshoz képest, hogy egyértelműen elkülöníti az adatrögzítést kiszolgáló ügyviteli rendszert (Robotzsaru) a már kizárólag statisztikai célt szolgáló adatfelvételi és adatfeldolgozó rendszertől (BSR).

Fontos kiemelni, hogy a 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet kimondja, hogy az adatfelvételi rendszer és az adatfeldolgozó rendszer tervezése során a használt fogalmakat, mutatókat, nomenklatúrákat, valamint a statisztikai adatok ellenőrzésének, javításának szabályait az adatgazdák közösen határozzák meg.

Ennek a közös munkának a fóruma továbbra is a Bűnügyi Statisztikai Munkacsoport (a továbbiakban: BSM).

43/2012. (X. 18.) BM–NGM–LÜ együttes utasítás alapján a BSM:

- figyelemmel kíséri és értékeli a bűnügyi statisztikai adatoknak az ENyÜBS rendszerében megvalósuló rögzítését, kezelését, lezárását, feldolgozását, szolgáltatását, valamint továbbítását,
- aktualizálja az ENyÜBS rendszerében gyűjtendő adatok körét, valamint a statisztikai adatlapokat,
- kidolgozza a statisztikai adatlapok kitöltésének a részletszabályait és gondoskodik az ENyÜBS kódszótárak naprakészségéről,
- javaslatot tesz az adatgyűjtés aktualizált adattartalmának, a gyűjtendő adatok körének, a statisztikai adatlapok kitöltése részletszabályainak, a naprakész ENyÜBS kódszótáraknak és az aktualizált statisztikai adatlapoknak az adatszolgáltatók honlapján való közzétételére.
- a bűnügyi statisztikai adatok helytállóságának megállapítása érdekében az adatszolgáltatók által kezdeményezett célvizsgálatokat és ellenőrzéseket hajt végre. A célvizsgálatok és az ellenőrzések eredményéről haladéktalanul tájékoztatja az adatszolgáltatókat.

A BSM tagjai a rendszertért felelős miniszter és a legfőbb ügyész által kinevezett három-három fő, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) elnöke és az országos

rendőrfőkapitány által kinevezett két-két fő. A BSM működése jelenleg átalakítás alatt áll, már elkészült a fenti utasítás módosítása, amely alapján szavazati jog a minisztérium és a Legfőbb Ügyészség képviselőit illeti majd meg, akik társelnöki rendszerben látják el a BSM vezetését. Döntéseiket közösen hozzák, véleményeltérés esetén a miniszter és a legfőbb ügyész egyeztetnek.

A BSM ügyrenddel nem rendelkezik, a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján a gyakorlatban inkább formális szervezetként működik, egy évben legfeljebb néhány alkalommal ülésezik. A részletes szakmai munka a BSM mellett működő Előkészítő Munkacsoportban zajlik, amely munka szakértői szinten hatékonynak mondható. Kiemelték, hogy különösen intenzív együttműködésre volt szükség a szervezetek között a közelmúltban lezajlott büntetőeljárás kódifikációval összefüggésben. Ezzel kapcsolatban a legnagyobb nehézséget a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján a különböző szervezetek igényeinek a közösen használt informatikai rendszerbe történő beépítése, a fejlesztések időtartama okozta.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a hatékony ENYÜBS koordináció elengedhetetlen a minisztérium és a Legfőbb Ügyészség által előállított statisztikai termékek minősége szempontjából. A jelenleg is létező koordinációs eszközök (BSM, Előkészítő Munkacsoport) alapvetően jó eszközök ennek megvalósításában, ugyanakkor folyamatosan törekedni az eltérő igényeknek megfelelő, hatékonyabb együttműködés kialakításában.

A minisztérium tagja az Országos Statisztikai Tanácsnak és a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testületnek is.

A 2017. évben a Központi Statisztikai Hivatal koordinációjával került sor a Bűncselekmények Nemzetközi Statisztikai Osztályozási Rendszere – az ENSZ Kábítószerrel és Bűnözéssel foglalkozó Hivatala (UNODC) által kidolgozott, és az ENSZ Statisztikai Bizottsága által 2015 márciusában elfogadott ICCS (International Classification of Crime for Statistical Purposes) – nomenklátúra magyar átültetésére. Az elkészített magyar osztályozás a 24/2017. (IX. 11.) MvM rendelettel került kiadásra. A kidolgozásban részt vett a Központi Statisztikai Hivatal, a Legfőbb Ügyészség, az Országos Bírósági Hivatal, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a minisztérium és az Igazságügyi Minisztérium, az ORFK és az Országos Kriminológiai Intézet. Az adatállományok új osztályozásnak való megfeleltetése szintén szoros együttműködést igényelt az adatgazda szervezetek részéről annak érdekében, hogy a nemzetközi megkereséseket egységesen tudják teljesíteni.

A minisztériumnak a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV törvény 28. § (7)-(8) bekezdései szerinti, aláírt együttműködési megállapodása van

- az Agrárgazdasági Kutató Intézettel,
- az Innovációs és Technológiai Minisztériummal és
- a Központi Statisztikai Hivatallal.

Az együttműködési megállapodások elérhetők a következő linken:
www.kormany.hu/hu/dok?source=1&type=204#!DocumentBrowse.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson tapasztaltak alapján javasolja az együttműködési megállapodásoknak a minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységi körének felülvizsgálatával egyidejű áttekintését, és csupán azon együttműködési megállapodások megtartását, amelyek a minisztérium hivatalos statisztikai tevékenységéhez kapcsolódnak.

4.2 A statisztikai szervezetek a Kódex alapelveinek betartása mellett koordinálják és felügyelik a hivatalos statisztikák fejlesztésében, előállításában, közzétételében érintett háttérintézményeik munkáját.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumon belüli, hivatalos statisztikai tevékenységre vonatkozó koordinációs jogkör az SzMSz alapján a közigazgatási államtitkárhoz tartozik.

A Főosztály koordinációs tevékenysége elsősorban az OSAP tervezéshez, a bűnügyi, illetve szabálysértési statisztikához, valamint a KSH-val való kapcsolattartáshoz kötődik, illetve ellátja az OSAP szerinti, a minisztérium, mint adatgazda alá tartozó adatfelvételek vonatkozásában a hivatalos statisztikáról szóló törvényben meghatározott feladatokat.

Mindez ugyanakkor a helyszíni látogatáson elhangzottak alapján a gyakorlatban nem terjed ki az egyes statisztikai területek tevékenységének figyelemmel kísérésére, összehangolására.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a hatékony belső feladatellátás és a statisztikai tevékenység egységességének biztosítása érdekében szükséges lenne valamennyi, a hivatalos statisztikai tevékenysége körébe tartozó feladatra vonatkozóan a hatékony belső és külső koordináció biztosítása, dokumentálása. .

A hatékony belső koordináció mellett – tekintettel a statisztikai adatelőállítási folyamatban betöltött kiemelt szerepükre – különös figyelmet kell fordítani az alárendelt szervezetek által ellátott feladatokra, a minisztérium ezzel kapcsolatos irányítási tevékenységére.

Az ENYÜBS esetében az ORFK-val való együttműködést, az ORFK feladatait több dokumentum is szabályozza.

Ezek közül az első az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszerről, az adatgyűjtés és -feldolgozás részletes szabályairól szóló 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet, amely tartalmazza az adatfelvételi rendszerben keletkezett statisztikai adatok időállapot szerint lezárására, archiválására, és az adatfeldolgozó rendszerbe történő beküldésére, feldolgozására vonatkozó alapvető előírásokat, beleértve a tervezett hibajavításokat, továbbá ezzel kapcsolatban a nyomozóhatóság feladatait és felelősségét.

Emellett az ENYÜBS vonatkozásában az adatrögzítést végző ORFK-ra kiterjedő hatállyal kiadásra került két ORFK utasítás (38/2018. VI. 29.) ORFK utasítás, valamint 18/2011. (IX. 23.) ORFK utasítás),

amelyek szabályozzák a Robotzsaru rendszerrel összefüggő statisztikai adatarögzítési felelősségeket, hibajavítást, hitelesítés rendjét.

Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatáson szerzett tapasztalatok alapján megállapította, hogy az ENYÜBS vonatkozásában a koordináció, irányítás hatékonyan működik, a két szervezet egymás visszajelzéseire alapozva folyamatosan törekszik a Robotzsaru, illetve a BSR rendszerek fejlesztésére, az adatarögzítés könnyítésére, az adatminőség beépített ellenőrzésekkel való javítására.

Az Akkreditációs Bizottság ugyanakkor a bűnügyi statisztikai adatok területén is úgy látta, hogy az ORFK saját tevékenységére vonatkozó, szintén a Robotzsaru rendszerből származó, ugyanakkor a teljes statisztikai adatelőállítási folyamaton át nem eső adatközlései a felhasználók esetében okozhatnak értelmezési zavart. Az ORFK oldalán a bűnügyi statisztikai adatok esetében ugyan visszahivatkozás történik a bsr.bm.hu oldalra, de az oldalon található bűnügyi térkép esetében már nem feltétlenül egyértelmű, hogy az milyen adatokból áll elő. A jövőben szükséges lenne ezeknek az adatközléseknek az erősebb elhatárolására a hivatalos statisztikai adatnak minősülő közlésektől.

Hasonló megállapításra jutott az Akkreditációs Bizottság a szabálysértési statisztikai adatok esetében is, amelyek szintén az ORFK közreműködésével kerülnek előállításra az erre a célra kialakított ügyviteli rendszerből a STAT-VIR rendszer lekérdező felülete segítségével. A szabálysértési statisztika kapcsán nem áll rendelkezésre az ENYÜBS-höz hasonlóan szabályozott eljárásrend, a szabálysértési statisztika előállítási folyamatának, illetve hivatalos statisztikaként történő kezelésének felülvizsgálata indokolt a jövőben.

Az ORFK a fentiekén túlmenően felelős a migrációs statisztikák vonatkozásában a határrendészeti adatok előállításáért. Az ORFK Rendészeti Elemző Osztálya a Robotzsaru rendszer határrendészeti moduljában rögzített, illetve a bevándorlási hatósági adatok felhasználásával állítja elő az adatokat. Az adatok ellenőrzése részben beépített logikai ellenőrzések útján, részben akár az iratok szintjéig lenyúló, többlépcsős hitelesítési rendszeren keresztül történik. Ebben a hitelesítési rendszerben 2017-ig a minisztérium is részt vett, de egy éve már nem részesei ennek a folyamatnak. A minisztérium rendelkezik jogosultsággal az adatok lekérdezéséhez, ugyanakkor azok tartalmát, az abból történő adattovábbítást, adatközléseket nem ellenőrzi.

Az adatközlések az ORFK honlapján a Rendőrségről szóló menüpontra belül elkülönített Statisztikák almenüben történnek a <http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/statisztikak/hatarrendeszet> aloldalon.

Az ORFK a határrendészeti adatokat egységes táblába foglalja a Belügyminisztérium által megküldött, illetve a BMH által előállított adatokkal, az ebből elkészült egységes adattáblákat a Belügyminisztérium Európai Együttműködési Főosztálya továbbítja az Eurostat felé. Ezen túlmenően a migrációs statisztika területén a BMH által a rendelkezésére álló adminisztratív adatforrások felhasználásával előállított adatok – típustól függően havi, negyedéves és éves rendszerességgel – közvetlenül a BMH által kerülnek megküldésre az Eurostat felé. Ezekkel az adatokkal kapcsolatban az Eurostattal való kapcsolattartást a BMH látja el, amennyiben oda

érkezik a kérdés. Ha a megkeresés a Belügyminisztériumhoz érkezik, akkor a BMH által összeállított választ is ezen az úton továbbítják.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint – különös tekintettel arra, hogy a minisztérium az Eurostat felé történő adattovábbításért nemzeti statisztikai hatóságként felelős – mindenképpen szükséges ezen a területen a minisztérium irányítási, ellenőrzési jogainak biztosítása, illetve az adatközlések minisztériumhoz, mint adatgazdához történő kapcsolása, és hivatalos statisztikaként történő megkülönböztetése.

A tűzeseti statisztikák és a pártfogó felügyeletre vonatkozó szakstatisztikák esetén az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság és a BVOP hasonló önállósággal jár el. A pártfogó felügyeleti statisztikára vonatkozóan ezt az önállóságot erősíti meg a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet, amely alapján a BVOP kijelölt szervezeti egysége a hozzá beérkezett statisztikai adatokat feldolgozza, összesíti és az adatok változásáról negyedévente elemzést készít. Ebből csupán adatátadást végez a minisztérium felé, aki inkább felhasználóként jelenik meg, mint adatgazdaként.

4.3 A statisztikai szervezetek a korszerű statisztikai ismereteket, megszerzett tudásanyagot megosztják egymás között a szakmai fejlődés minél hatékonyabb elősegítése érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium statisztikai jellegű oktatásokat a bűnügyi statisztika területén, az ORFK-val közösen szervez, ahol a minisztérium képviselői is szerepelnek előadóként. Az ORFK az adatrögzítésben részt vevő munkatársak folyamatos képzését mentorképzés útján is segíti, amelynek során a mentorok továbbadják a megszerzett ismereteket külön területi képzések alkalmával. A 2018. év során különös jelentősége volt a büntetőeljárás jogszabályváltozásokból eredő módosítások miatt tartott oktatásoknak, de a gyakorlatban felmerült kérdéseket folyamatosan gyűjtik mind a minisztérium, mind az ORFK munkatársai és azokat rendszeresen visszacsatolják a képzések keretében.

Az ismeretek másik fontos fóruma a BSM Előkészítő Munkacsoportja, ahol az ENYÜBS-ben érintett egyéb szervezetekkel kerül sor információ és tapasztalatok megosztására.

Emellett a minisztérium igény esetén az egyéb, akár külső képzéseken történő részvételt is támogatja.

A BMH is szervez képzéseket a statisztikai adatok előállításához kapcsolódóan, ugyanakkor ezek inkább az informatikai rendszerek használatára vonatkoznak. Kifejezetten a statisztikai adatokkal kapcsolatos ismeretek vonatkozásában az új munkatársaknak emellett külön kisokos/útmutató áll a rendelkezésére.

4.4 A statisztikai szervezetek összehangolt álláspontot képviselnek a nemzetközi szakmai kérdésekben.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A nemzetközi együttműködés legjellemzőbb területe a különböző nemzetközi szervezetek részéről érkező adatkérések teljesítése. Emellett a nemzetközi igények, az adatkérések tapasztalatainak figyelembevétele az adatfelvételek tervezésénél, illetve a statisztikai mutatók meghatározásában is szerepet játszik. Ezzel kapcsolatban az akkreditáció során példaként merült fel, hogy az adatkiadási gyakorlat értékelése alapján történt meg az online környezetben elkövetett bűncselekmények mérésének felvétele a bűnözési statisztikába. Nemzetközi képviselet valósul meg ezen túlmenően a BMH részéről a bevándorlással kapcsolatban az Európai Unió szakosított szervezetei keretében működő elemző fórumokon.

Az ENyÜBS területét érintően a nemzetközi kérdésekkel kapcsolatos koordináció a hazai együttműködéshez hasonlóan a BSM, valamint annak Előkészítő Munkacsoportja keretében valósul meg.

Az akkreditációs eljárásban tapasztaltak alapján összességében elmondható, hogy a nemzetközi együttműködések a kialakult gyakorlat szerinti koordináció keretében, problémamentesen működnek.

4.5 A statisztikai szervezetek együttműködnek a nemzetközi adatátadások végrehajtása során.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium közvetlenül és közvetve is szolgáltat adatokat külföldi megkeresésekre.

A legfontosabb adatkérő szervezetek között lehet megemlíteni az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetet (EBESZ), az ENSZ Kábítószer és Bűnözés Elleni Hivatalát (UNODC), a Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism (MONEYVAL) szakértői csoportot, az Eurostat-ot, de különböző nagykövetségek is rendszeresen kérnek adatot.

Tekintettel arra, hogy a nemzetközi adatkérések nem kizárólag a minisztériumhoz érkeznek, ilyen esetekben is indokolt az együttműködés más szervezetekkel.

A több szervezetet is érintő adatkérések teljesítésének koordinálását a kialakult gyakorlat szerint az a szerv végzi, amelyikhez az adatkérés beérkezett.

A Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjai közül az Igazságügyi Minisztérium, a Legfőbb Ügyészség és a Pénzügyminisztérium szokott ilyen adatkéréseket továbbítani, de előfordult, hogy a Központi Statisztikai Hivatal fogta össze az adatkérésre adott válasz összeállítását.

A nemzetközi adattovábbítások körében ki kell emelni ugyanakkor a migrációs statisztika körébe tartozó adatküldéseket, amelyeket egyrészt az Eurostat felé teljesíti a Belügyminisztérium, illetve a BMH.

Az Eurostat felé történő adatszolgáltatás jogalapja a migrációra és a nemzetközi védelemre vonatkozó közösségi statisztikákról, valamint a külföldi állampolgárságú munkavállalókra vonatkozó statisztikák összeállításáról szóló 311/76/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 862/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

Az Eurostat felé nemzeti statisztikai hatóságként a minisztérium jelenik meg, ugyanakkor az adatok előállítását részben az ORFK, részben a BMH végzi, emellett a BMH önálló adatküldést is végez. Amennyiben az Eurostat részéről kérdés merül fel az adatokkal kapcsolatban, azt is jellemzően a háttérintézmények válaszolják meg.

A FRONTEX felé történő adatküldés elsősorban nem statisztikai, hanem hatósági célokat szolgál, azt is az ORFK végzi el a minisztérium közreműködése nélkül.

A fentiekben túlmenően a BMH is végez más európai uniós szervek, illetve egyéb nemzetközi szervezetek részére adatküldést.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a statisztikai célú adattovábbítások esetében a minisztérium ellenőrzési, irányítási jogainak biztosítása mindenképpen szükséges, mivel nemzeti statisztikai hatóságként a minisztérium felelős az adatokért. Mindemellett az Eurostat nemzeti statisztikai hatóságok felé támasztott elvárásai között szerepel, hogy – bár az adatelőállítási folyamat egyes részei kiszervezhetőek – a termékeknek egyértelműen köthetőnek kell lenniük a nemzeti statisztikai hatósághoz.

5. Megfelelő szervezeti erőforrások és képességek

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy a minisztériumon belül a hivatalos statisztikával összefüggő jelenlegi feladatokat megfelelő pénzügyi és emberi erőforrás rendelkezésre állása mellett tudják ellátni. A megfelelő erőforrások biztosításához, szükséges fejlesztések elvégzéséhez nagy előnyt jelent az Informatikai Főosztály vegyes feladatköre, illetve az Informatikai Főosztály vezetőjének önálló kötelezettségvállalásra való jogosultsága, amely széles mozgásteret és döntési szabadságot biztosít a statisztikai terület számára. A megfelelő létszám biztosítása mellett kiemelt figyelmet fordítanak a szakmai ismeretek átadására és fejlesztésére, valamint a statisztikai feladatot ellátó munkatársak anyagi elismerésére is.

Az akkreditációs eljárás során rendelkezésre álló információk alapján az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint a minisztérium a megfelelő szervezeti erőforrások és képességek elvében foglalt ismérvek elvárásainak megfelel.

5.1 A statisztikai szervezetek számára biztosítottak a pénzügyi erőforrások ahhoz, hogy a hivatalos statisztikai tevékenység az elvárásoknak megfelelő szinten valósuljon meg.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A Belügyminisztérium költségvetését Magyarország központi költségvetéséről szóló törvény XIV. fejezete tartalmazza.

Az Akkreditációs Bizottsággal ismertetett gyakorlat szerint a szervezeten belül az éves költségvetési tervezés során ugyan van lehetőség egyeztetésekre, de a bázisalapú tervezés következtében többletforrás bevonására nincs lehetőség.

A Főosztály vezetője önállóan nem jogosult a szervezeten belül kötelezettséget vállalni, a hivatalos statisztikával összefüggő beszerzésekkel, szolgáltatásokkal kapcsolatos szerződéseket a gazdasági helyettes államtitkár köti, ugyanakkor a teljesítés igazolása már a Főosztály vezetőjének jogköre.

5.2 A statisztikai szervezetek biztosítják a megfelelő tudással, képességekkel és készségekkel rendelkező, megfelelő létszámú emberi erőforrást.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A hivatalos statisztika előállításával foglalkozó munkatársak köre megoszlik a hivatalos statisztikai tevékenységet ellátó egyes szervezeti egységek között. A bűnügyi statisztika területét leszámítva a munkatársak nem önálló munkakörben látják el a statisztikával összefüggő feladatokat, hanem egyéb, más munkaköri feladataik mellett.

A Főosztályon az ENYÜBS-sel és a szabálysértési statisztikával kapcsolatos tevékenységet jelenleg 2 fő látja el, 1 fő jelenleg illetmény nélküli szabadságon tartózkodik gyermek születés miatt. Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatáson szerzett tapasztalatai alapján úgy látja, hogy a bűnügyi statisztikai tevékenység kiemelt jelentősége, a területen bekövetkezett jelentős átalakulások és a várható fejlesztések indokoltá tennék a létszám kibővítését.

A tűzeseti statisztikák vonatkozásában a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságon egy fő látja el az OSAP-hoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységeket, míg közvetetten 30 fő érintett a statisztikai feladatokkal.

A migrációs statisztikával összefüggésben a minisztériumon belül közvetlenül nem látnak el feladatokat, az adatküldést az Európai Együttműködési Főosztály végzi, de adatelőállítási tevékenységet nem lát el. Az adatelőállítást részben az ORFK munkatársai végzik el, ahol összességében tizenhárom fő foglalkozik ezzel a feladattal egyes szakterületekre lebontva. A bevándorlással kapcsolatban adatelőállítási, adatküldési és publikációs tevékenységet is ellát a BMH, ahol ezeket a feladatokat a Nemzetközi Elemző és Koordinációs Osztályon egy vezető, illetve három ügyintéző látja el.

A közfoglalkoztatásra vonatkozó statisztikai feladatokat ténylegesen három fő látja el a minisztériumon belül.

Új munkaező felvételéhez a minisztériumban helyettes államtitkári, majd ezt követően közigazgatási államtitkári döntés szükséges. Ezt követően a személyügyi terület támogatásával a szakterület készíti elő a pályázati kiírást, és határozza meg az álláshely betöltésének feltételeit is.

A feladat ellátáshoz minden esetben felsőfokú végzettséggel és megfelelő szintű informatikai és statisztikai ismeretekkel rendelkező kollégákat keresnek. A helyszíni látogatás során elhangzottak alapján elsősorban nem az általános statisztikusi ismeretek a kiemelt jelentőségűek, hanem a speciális szakterület, beleértve a szakrendszereket, így például a rendőrségi gyakorlat, vagy a Robotzaru rendszer ismerete jelent előnyt.

A benyújtott álláspályázatok elbírálása, és a személyes meghallgatás is a szakterületek részvételével történik, így biztosítható, hogy a szakmai elvárásoknak megfelelő jelölt kerüljön kinevezésre.

5.3 A statisztikai szervezetek biztosítják munkatársaik számára a szakmai tudásuk és képességeik fejlesztéséhez szükséges képzést.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium, mint szervezet, a közszolgálati tisztviselők továbbképzéséről szóló 273/2012. (IX. 28.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, így a Főosztály munkatársai is kötelesek az ott előírt képzési előírásokat teljesíteni.

A feladatok ellátásához belső szakmai vagy igény szerinti külsős cégnél tartott tanfolyamokon, továbbképzéseken, tréningeken is részt vehetnek a munkatársak, a munkáltató ebben támogatja őket.

A fentiekben túlmenően kiemelendő, jó gyakorlatként azonosítható, hogy a minisztérium az ORFK-val közösen szervez statisztikai jellegű oktatásokat a bünygyi statisztika területén, ahol a minisztérium képviselői is szerepelnek előadóként, résztvevőként is. Az ORFK az adatrögzítésben részt vevő munkatársak folyamatos képzését mentorképzés útján is segíti, amelynek során a mentorok továbbadják a megszerzett ismereteket külön területi képzések alkalmával. A 2018. év

során különös jelentősége volt a büntetőeljárás jogszabályváltozásokból eredő módosítások miatt tartott oktatásoknak, de a gyakorlatban felmerült kérdéseket folyamatosan gyűjtik mind a minisztérium, mind az ORFK munkatársai és azokat rendszeresen visszacsatolják a képzések keretében.

5.4 A statisztikai szervezetek biztosítják az infrastrukturális, ezen belül az infokommunikációs erőforrások megfelelő mennyiségét és minőségét.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium a hivatalos statisztikával összefüggő feladatok ellátásához több informatikai rendszert vesz igénybe. Ezek közül az ENYÜBS adatrögzítéséhez használt Robotzsaru rendszert nem a minisztérium, hanem az IDOMSoft Zrt. üzemelteti. Tekintettel arra, hogy a rendszer képezi az alapját az ENYÜBS adatgyűjtésben részt vevő más szervezetek munkájának is, így az esetleges fejlesztési igényeket a BSM, illetve annak Előkészítő Munkacsoportja keretében egyeztetik, ami a folyamat időbeli meghosszabbodásával és a kompromisszumok miatt az igények szükségszerű módosításával jár.

A fentiekon túlmenően a Robotzsaru rendszerre épül a határrendészeti adatok előállítása is, amelyhez külön SQL lekérdező alkalmazást fejlesztettek erre a célra.

A fentiek mellett a bűnügyi statisztika célját szolgálja a BSR rendszer, amelynek az informatikai támogatását szintén külső szolgáltató, a Konasoft Kft. végzi. Az erre vonatkozó szerződés megkötése közbeszerzési eljárás keretében történik, amelyben a Főosztály is részt vesz, illetve a megkötött szerződéshez kapcsolódóan kapcsolatot tart a céggel.

A szabálysértési statisztika vonatkozásában a minisztérium a STAT-VIR rendszert használja, amely egy, a szabálysértési nyilvántartási rendszerre, mint adminisztratív adatforrásra épülő vezetői információs rendszer, amelyből egy lekérdező alkalmazás segítségével állnak elő a statisztikai adatok, amelyeket a BSR rendszer segítségével publikál a minisztérium.

A közfoglalkoztatási statisztika informatikai rendszere a munkaügyi adminisztratív nyilvántartáson alapuló Adattárház szolgáltatás, melyet a NISZ Zrt. üzemeltet. Ez az informatikai rendszer nem csak a közfoglalkoztatási statisztika célját szolgálja, hanem a többi, álláskeresővel, munkáltatók munkaerő-igényével összefüggő foglalkoztatási eszközök, ellátások és szolgáltatások (összességében: foglalkoztatás-politika) igényeit is. A foglalkoztatási, munkaügyi, ezen belül a közfoglalkoztatási statisztika infrastrukturális és infokommunikációs erőforrásait ennek alapján a NISZ Zrt. biztosítja.

A pártfogó felügyelőkkel kapcsolatos statisztikai tevékenység esetén az adatok megküldése egy ügyviteli rendszerben történik, ahol külön táblázat szolgálja a statisztikai célú adatrögzítést. Az adatok feldolgozására nem használnak külön rendszert, itt is lekérdező programot alkalmaznak.

Összességében megállapítható, hogy a statisztikai tevékenységet ellátó szakterületeknek van lehetősége az igényeik jelzésére, illetve megfelelő részvételt biztosítanak számukra a beszerzési eljárásokban is. A szakmai kapcsolattartás a külső szolgáltatókkal a szakterületek oldaláról történik, ez elősegíti a megfelelő teljesítést.

A források igénylése kapcsán az intézményi költségvetés tervezésekor egyeztetésekre lehetőség van, azonban a bázis alapú tervezés következtében többletforrás bevonására nincs lehetőség, csak különösen indokolt esetekben, kormánydöntést követően (pl. 1752/2017. (X.27.) Korm. határozat végrehajtásához a 1347/2018. (VII. 26.) Korm. határozatban biztosított forrás). Az elmúlt 3 évben további többletforrás bevonására nem volt mód.

5.5 A statisztikai szervezetek a hivatalos statisztikai tevékenység erőforrásait elkülönítetten jelenítik meg nyilvántartásaikban.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumban a különböző gazdálkodási, személyügyi rendszerekből nyerhető ki a hivatalos statisztikára fordított erőforrásokkal kapcsolatos adatok.

A kizárólag statisztikai célokat szolgáló informatikai rendszerekkel kapcsolatos költségek a gazdálkodási rendszerekben elkülöníthetők, egyéb esetben arányosítás szükséges. Az emberi erőforrások tekintetében a bérköltségek alkalmazhatóak, itt is szükség van ugyanakkor arányosításra a nem kizárólag statisztikai feladatot ellátó munkatársak esetében.

A hivatalos statisztika költségeinek mérésére a fentiekén túl a minisztérium alkalmazza az OSAP tervezés során használt egyszerűsített költségmodellt, amely bázis alapú tervezés útján a kitöltött mezők átlagos száma, a kitöltés gyakorisága, illetve az adatszolgáltatók száma alapján becsülte meg az egyes adatgyűjtések előállítási költségét.

6. Hatékony működés

A minisztérium hatáskörébe tartozó statisztikák esetében nem beszélhetünk hagyományos értelemben vett adatszolgáltatókról. Az esetek többségében az adatszolgáltatók az ügyeket rögzítő (főként az ORFK-nál dolgozó) előadók, illetve egyes szakstatisztikák esetén ügyviteli adatok, mint adminisztratív adatok kerülnek felhasználásra.

Az IT eszközök és rendszerek az egyes területeken eltérő mértékben harmonizáltak, a tevékenységek, hatáskörök, folyamatok részben dokumentáltak.

Az adatszolgáltatói teher a minisztérium által használt adatforrások tekintetében nem értelmezhető, ugyanakkor az Akkreditációs Bizottság indokoltnak tartja, hogy a Kódexnek történő magasabb szintű megfelelés érdekében a minisztérium az ENYÜBS vonatkozásában törekedjen az

adatrögzítésre fordított erőforrások mennyiségének tervezésére, mérésére és a felhasznált erőforrás mennyiségének a lehetőségekhez mérten történő csökkentésére.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése alapján a minisztérium a hatékony működés elv elvárásainak részben felel meg.

6.1 A statisztikai adatfelvételek tervezése során az adatszolgáltatói teher csökkentése, illetve a Hivatalos Statisztikai Szolgálat működési hatékonysága érdekében az adatforrások felmérése és a statisztikai adatfelvételek ezek alapján történő rendszeres felülvizsgálata a hivatalos statisztikai tevékenység integrált része.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

6.2 A statisztikai szervezetek egyensúlyra törekednek az elérni kívánt minőség, a felhasználandó erőforrások mennyisége és az adatszolgáltatói terhek nagysága között.

Az Akkreditációs Bizottság által szerzett benyomás alapján a Belügyminisztérium által végzett hivatalos statisztikai tevékenység szempontjából nem értelmezhető az ismerv, tekintettel arra, hogy egy adatfelvétel esetében sem jelennek meg adatszolgáltatók.

A minisztérium a bűnügyi statisztika tekintetében – bár számszerűen nem méri, de – figyelemmel van az adatrögzítők terheire, az ügyviteli rendszer (Robotzsaru) fejlesztése során figyelembe veszi a tőlük érkező észrevételeket. Ennek egyik fóruma a BSM Munkacsoport, ahol az egyéb, adatrögzítésben résztvevő szervezetek (Legfőbb Ügyészség, NAV) tapasztalatai, igényei is becsatornázódnak.

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatáson szerzett benyomása alapján a szervezet kiemelt figyelmet fordít a Robotzsaru rendszerben történő adatrögzítés javítására, hatékonyabbá tételére. A statisztikával kapcsolatos szempontokat a minisztérium az egyes szakterületekre vonatkozó jogalkotási folyamatok során is jelezheti, ugyanakkor a büntetőjogi szabályozás esetében elsősorban a szakmai igények a meghatározóak, a statisztika ezeket inkább követi, nem befolyásolja.

A többi statisztikai terület, ügyviteli, adminisztratív adatok felhasználására épül, amelyek esetében nem értelmezhető az adatszolgáltatói teher, ugyanakkor itt is elmondható, hogy a minisztérium törekszik a statisztikai igények érvényesítésére az adminisztratív nyilvántartásokban.

6.3 A statisztikai szervezetek az alkalmazott IT eszközöket a lehetséges mértékben harmonizálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumban a bűnügyi statisztika és a kapcsolódó területeken az IT rendszerek harmonizáltak, az adatok rögzítése minden esetben a Robotzsaru rendszeren keresztül történik. A rendszer alapvetően ügyviteli alkalmazásnak készült, de az adattartalma, kezelési elvei alapján

megfelel a hivatalos statisztikai adatelőállítási folyamat adatrögzítés, adatelőkészítés folyamatszakaszának támogatására. Az adatok feldolgozására, közlésére egységes lekérdező rendszert fejlesztettek (BSR), amely biztosítja, hogy a rögzített adatállományból – előre meghatározott időben, formában, tartalommal – a felhasználók számára a táblázatos, lekérdezhető adatok előálljanak. Mindkét rendszert külső partner cég fejleszti. A Robotzarut az IDOMsoft Zrt. fejleszti jogszabályi kijelölés alapján. A BSR rendszert közbeszerzés alapján kiválasztva a Konasoft Kft. üzemelteti, fejleszti support szerződés keretében. Nagyobb fejlesztéseket szükség esetén külön forrásból biztosítják.

A fizikai IT struktúra vonatkozásában a minisztérium nem önállóan rendelkezik az informatikai eszközök felett, azt ugyanis a NISZ Zrt. biztosítja. A NISZ Zrt. jogszabályi kijelölés alapján nyújtja az informatikai szolgáltatást a minisztériumok részére. Az Akkreditációs Bizottság a helyszíni látogatás alkalmával azt az információt kapta, hogy amennyiben a statisztikai tevékenységgel kapcsolatban támogató szoftverre vagy egyéb eszközre lenne szükség, akkor azt az adott szakfőosztálynak jeleznie kell az Informatikai főosztály felé, majd ha ott engedélyezik és biztosítják a többletforrást, akkor a NISZ Zrt. végrehajtja a fejlesztést.

A bűnügyi statisztika területén – tekintettel arra, hogy az ENYÜBS közös adatgyűjtés a Legfőbb Ügyészséggel – az egyes informatikai fejlesztések kapcsán külön egyeztetés történik mind az ORFK, mind a NAV, a Legfőbb Ügyészség képviselőivel. Ennek fóruma a BSM Munkacsoport. A jelzett igényeket a lehetőségek figyelembevételével a minisztérium jelzi a fejlesztési szolgáltatást nyújtó külső partner felé.

A BMH által végzett adat-előállítási tevékenység az adminisztratív célokat szolgáló idegenrendészeti és menekültügyi rendszerekre épülő statisztikai lekérdező rendszereken keresztül valósul meg, amely rendszerek fejlesztését a BMH és az IDOMsoft Zrt. látja el.

A minisztérium rendelkezik informatikai stratégiával, amelyet a Belügyminisztérium Informatikai Biztonsági Stratégiájáról szóló 23/2011. (IX.2.) BM utasítás tartalmaz. Az informatikai stratégia nem tér ki külön a statisztikai célt szolgáló rendszerekre.

6.4 A statisztikai szervezetek a szakmai és támogató tevékenységeket megfelelően dokumentálják és vezetői eszközökkel nyomon követik a transzparencia és vezetői döntéstámogatás érdekében.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium a bűnügyi statisztika tekintetében teljes mértékben megfelel a fenti ismervben megfogalmazott követelményeknek. Az adatok rögzítésének, felülvizsgálatának, ellenőrzésének folyamata szabályozott, a szabályozás a többi érintett szervezettel (ORFK, Legfőbb Ügyészség, Pénzügyminisztérium) közösen lett kialakítva, alkalmazva megfelelő folyamatba épített ellenőrzési pontokat. A felmerülő problémás kérdésekről BSM Munkacsoport keretében történik döntés, mely munkacsoportnak mindegyik érintett szervezet a tagja, de szavazati joggal csak a

Belügyminisztérium és a Legfőbb Ügyészség képviselői rendelkeznek, egyúttal ők töltik be a társelnöki pozíciót is.

A bűnügyi statisztikai terület éves működéséről a Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztály éves jelentésén keresztül történik tájékoztatás a felső vezetés számára.

A minisztérium többi statisztikai területe nincs a fentiekhez hasonló mértékben szabályozva, de különböző részletezettségű szabályozások azok esetén is léteznek, különös tekintettel az adatok ellenőrzésének útvonalára.

A tűzeseti, pártfogó felügyelői, migrációs statisztikák esetében az adatok előállítása az egyes háttérintézményekben történik, a minisztérium jelenleg jellemzően inkább felhasználója ezeknek az adatoknak, így az azokkal kapcsolatos beszámolók is inkább a minisztériumi vezetés számára készül, adatok tartalmára vonatkozó jelentések, beszámolók.

7. Minőség iránti elkötelezettség

A minisztérium teljes statisztikai tevékenységére kiterjedő minőségirányítási rendszerrel nem rendelkezik, ugyanakkor a statisztikai folyamatok jellege miatt nem is lehet ezt teljes körűen elvárni a szervezetről. A minőségmenedzsment a folyamatok egyes, az adott szakterület vonatkozásában értelmezhető szakaszaira (pl. adatrögzítés, publikálás), illetve a végtermék minőségére terjedhet ki. Ez jelenleg nem egyforma mértékben van jelen minden szakstatisztika esetében, legkidolgozottabban a bűnügyi statisztikai területen jelenik meg, emiatt a Kódexnek való jobb megfelelés érdekében további fejlesztések szükségesek.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése alapján a minisztérium a minőség iránti elkötelezettség elvárásainak részben felel meg.

7.1 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjét nyilvánosan hozzáférhető keretrendszer definiálja.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

7.2 A hivatalos statisztikai információk minőségmenedzsmentjének megvalósulását megfelelő szervezeti, működési szabályok támogatják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium nem alkalmaz minőségmenedzsment keretrendszert a statisztikai tevékenysége vonatkozásában. Ennek egyes elemei az egyes folyamatoknál megtalálhatóak, de egységes keretrendszerrel nem beszélhetünk.

A minőség és annak biztosítása szabályozási szinten az adatelőállítási folyamat vonatkozásában egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszerről, az adatgyűjtés és -feldolgozás részletes szabályairól szóló 12/2018 (VI.7.) BM rendelet tartalmában megjelenik, elsősorban a beépített ellenőrzési pontok vonatkozásában.

Ennek a részletei találhatóak meg a Robotzsaru rendszer használatára vonatkozó belső utasításokban, illetve az ENYÜBS Kitöltési Szabályzatában, amelyek felelősségi körökre is kiterjednek az adatrögzítés kapcsán.

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatáson szerzett benyomása alapján ezeket a szabályokat, szempontokat a munkatársak és a háttérintézmények is ismerik, és követik.

Az egyéb szakstatisztikák esetében ilyen szabályozottság – az SzMSz szintű feladat meghatározáson túlmenően – nem jelenik meg, a felelősségi körök és a jóváhagyás rendje, amely a beépített ellenőrzést is lefedi, a gyakorlat szintjén kialakított, ismert, ugyanakkor nem rendszerezett és dokumentált, illetve mérhető.

7.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatok minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a folyamatminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium statisztikai tevékenysége során az adatelőállítási folyamatok minőségére vonatkozó elvárások rendszeres előzetes megtervezése nem történik meg. Mindössze az éves OSAP tervezés során felmerülő szempontok tervezése, értékelése történik rendszeresen.

Egyes területeken, részfolyamatok esetén ugyanakkor rendszeresen ellenőrzik a folyamatok minőségét. Ezek az ellenőrzések elsősorban az adatrögzítés területén működnek, ahol előre rögzített eljárásrendet követve, dokumentált, beépített szabályok, ellenőrzések, illetve többlépcsős jóváhagyási folyamat biztosítják a rögzített adatok minőségét.

A bűnügyi statisztikában negyedévente van lehetőség a rögzített adatok felülvizsgálatára, szükség esetén javítására. Ennek a folyamatnak előre meghatározott rendje van, amely során egységes szempontok mentén ellenőrzik és javítják a rögzített adatokat.

Az adatrögzítés során tapasztalt típushibákat összegyűjtik, és azok kiküszöbölésére az adatrögzítő rendszer megfelelő továbbfejlesztésével keresnek megoldást. Ennek során az ENYÜBS rendszerében részt vevő más szervezetek igényeit is összegyűjtik, dokumentálják, azok beépítéséről a közigazgatási államtitkár döntése alapján gondoskodnak.

7.4 A statisztikai adatelőállítási folyamat termékeinek minőségére vonatkozó elvárásokat rendszeresen tervezik, a teljesülést mérik, értékelik, és a termékminőséget fejlesztik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak nem felel meg.

A minisztérium statisztikai termékei minőségének tervezése, mérése, értékelése, az ebből adódó fejlesztések megfogalmazása nem történik meg rendszeresen. Ezzel kapcsolatban esetlegesen, az egyes adatkérők visszajelzései alapján kerülhet sor, de visszajelzés hiánya esetén nem kerül vizsgálatra a termék minősége. Nincsenek előre meghatározott mérőszámok (minőségindikátorok), amelyek segítségével sor kerülhetne a termékek minőségének értékelésére. Ugyanakkor egyes területeken (például az adatrögzítés terén, vagy a publikálás során) meg van az alap ahhoz, hogy egy mérőszámrendszer épülhessen rá. Amennyiben a bűnügyi statisztika honlapján kitöltésre kerülnek a felhasználó elégedettség- és igényfelmérési kérdőívek, azok eredményei is felhasználhatóak lesznek.

7.5 A statisztikai termékekre vonatkozó minőségi információkat a felhasználók felé megfelelő módon kommunikálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai termékek minőségére vonatkozóan rendszeres, strukturált információkat nem tesz közzé a minisztérium, de a folyamat minőségét biztosító eljárások leírása elérhető a felhasználók számára is a bűnügyi statisztikákra vonatkozóan a honlapon található Kitöltési Szabályzatban. Továbbá az egyedi adatkérésekre adott válaszokban az adatminőséget és az adatok felhasználhatóságát meghatározó fontos információk megjelennek, ilyen például az összehasonlítást korlátozó tényezőkre, a régi és új Btk. közötti megfeleltethetőségre, vonatkozó időszakok eltérésére, a lekérdezés idejére vonatkozó információk.

A többi szakstatisztika esetében a közfoglalkoztatási adatok vonatkozásában érhető még el információ a honlapon az adatforrásokról, és bizonyos alkalmazott fogalmakról, ugyanakkor kifejezetten adatminőségre ez a tájékoztatás sem vonatkozik.

8. Megalapozott módszertan

A minisztérium hivatalos statisztikai adatközlései saját vagy más szervezettel közösen kezelt ügyviteli nyilvántartásokon, illetve adminisztratív adatok átvételén alapul. Ezek jogszabályi háttere miatt az alkalmazott módszerek, fogalmak, osztályozások megfelelnek a szakterületre vonatkozó hazai és nemzetközi ajánlásoknak.

Az általános statisztikai adatelőállítási folyamatnak – azok specialitása miatt – csak egyes részei jelennek meg a minisztérium statisztikai gyakorlatában. Az ezeken a területeken alkalmazott módszerek megalapozottak, a folyamatos fejlesztésre igény mutatkozik a minisztérium statisztikus munkatársai körében. A szakstatisztikák közül a bűnügyi statisztikai adatok előállítása áll

legmagasabb szinten a megalapozott módszertan tekintetében, de a többi területen is találhatóak jó gyakorlatok.

Az Akkreditációs Bizottság Ugyanakkor hiányosságokat állapított meg az alkalmazott módszerek felhasználók felé történő tájékoztatásával kapcsolatosan. Ebben a tekintetben is a bűnügyi statisztikai területen van a legnagyobb előrehaladás, ott csak kisebb fejlesztések szükségesek.

Az Akkreditációs Bizottság értékelése alapján a Belügyminisztérium a megalapozott módszertan elv elvárásainak részben megfelel.

8.1 A statisztikai adatelőállítási folyamatban fejlesztett és alkalmazott módszertanok hazai, illetve nemzetközi kötelezettségekhez, ajánlásokhoz illeszkednek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium a hozzá tartozó egyes szakstatisztikai területeken alkalmazott módszerek tekintetében figyelembe veszi a nemzetközi elvárásokat, tekintettel arra, hogy a legtöbb terület esetén nemzetközi szervezet felé is kell adatot szolgáltatnia. Tekintettel a szakstatisztikai területek jellegére, különösen a bűnügyi statisztika esetében, a nemzeti jogi szabályozási környezet általi determinációra, a nemzetközi ajánlások, gyakorlat figyelembe vétele korlátozottan lehetséges. A nemzetközi elvárások alkalmazása leginkább a migrációs statisztika területén jelenik meg, ahol az Eurostat részére is történik adatszolgáltatás, ugyanakkor itt is megjelennek a nemzeti sajátosságokból való eltérések, amelyeket a szervezet külön magyarázat alapján jelez.

Tekintettel arra, hogy az alkalmazott adatforrások – más jogszabályi igényből eredően létrehozott – adminisztratív adatforrások, ügyviteli rendszerek, a hazai jogi környezethez is teljes mértékben alkalmazkodnak. Minden szakterület figyelembe veszi a kapcsolódó elvárásokra vonatkozó szabályozásokat, illetve a folyamat során alkalmazandó alapvető statisztikai módszereket.

8.2 A hivatalos statisztikai információk előállítása során alkalmazott módszertanok strukturált formában dokumentáltak, a dokumentációt rendszeresen frissítik, és a felhasználók számára hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium hatáskörébe tartozó szakstatisztikák módszertanának strukturált dokumentációja csak a bűnügyi statisztikai terület esetén érhető el a felhasználók számára, a bsr.bm.hu honlapon található Kiegészítő Szabályzatban.

A többi szakterület esetén azonban semmilyen módszertani információ nem áll rendelkezésre a felhasználók számára a táblázatos adatok mellett. Egyedül a közfoglalkoztatásra vonatkozóan érhető még el információ a honlapon az adatforrásokról, és bizonyos alkalmazott fogalmakról, de ez sem teljes körű tájékoztatás.

8.3 A statisztikai adatelevételekben alkalmazott fogalmak a hazai, illetve nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, dokumentáltak, és a felhasználók számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai adatok alapjául szolgáló ügyviteli és adminisztratív nyilvántartások jogszabályi háttéréből adódóan az alkalmazott fogalmak megfelelnek az egyes szakterületek hazai és nemzetközi előírásainak.

A minisztérium hatáskörébe tartozó szakstatisztikák közül ugyanakkor csak a bűnügyi statisztikai terület esetén érhető el a felhasználók számára az alkalmazott fogalmak leírása, a bsr.bm.hu honlapon található Kitöltési Szabályzatban, illetve a közfoglalkoztatási adatok vonatkozásában az adatforrásokról, és bizonyos alkalmazott fogalmakról a kozfoglalkoztatatas.kormany.hu oldalon.

A többi szakterület esetén azonban ilyen információ nem áll rendelkezésre a felhasználók számára a táblázatos adatok mellett.

8.4 A statisztikai adatelevételekben alkalmazott statisztikai osztályozások definiáltak, a hazai és nemzetközi ajánlásoknak, normáknak megfelelnek, és a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium az adatközléseknél – ahol ez lehetséges – nemzetközileg harmonizált, illetve szakterületre vonatkozó jogszabály által előírt osztályozásokat alkalmaz (pl. NUTS, TEÁOR).

Ugyanakkor a minisztérium hatáskörébe tartozó szakstatisztikák közül csak a bűnügyi statisztikai terület esetén érhető el a felhasználók számára az alkalmazott osztályozások leírása, a bsr.bm.hu honlapon található Kitöltési Szabályzat mellékletében, az úgynevezett Kódszótárakban. A többi szakterület esetén azonban ilyen információ nem áll rendelkezésre a felhasználók számára a táblázatos adatok mellett.

8.5 A statisztikai adatelevételek tervezését, a statisztikai adatelevételek felvételét az adatelevételek célközönségét leíró felvételi keretek támogatják.

Értékelés:

Ez az ismerv nem releváns a minisztérium vonatkozásában, mivel a hivatalos statisztika előállításának alapjául szolgáló ügyviteli nyilvántartások, adminisztratív források úgynevezett esemény-vezérelt adatgyűjtésen alapulnak, azaz amikor egy esemény felmerül, akkor kell rögzíteni az esemény adatait a nyilvántartó rendszerekben. Mivel az események felmerüléséről előzetesen nem lehet tudni, így a felvételi keret fogalma nem definiálható.

8.6 Az adatrevíziók dokumentáltak és a dokumentáció a nyilvánosság számára hozzáférhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumhoz tartozó szakstatisztikai területek közül a bűnügyi statisztikai terület esetén az előre tervezett, évi négyszeri alapadat-javítás, és az ebből következő statisztikai revízió folyamata jól dokumentált, szabályozott eljárásrend alapján történik (összhangban az alapadatokért felelős társszervekkel).

A minisztériumhoz tartozó szakstatisztikai területek közül egyedül a bűnügyi statisztikai terület esetén jelenik meg tájékoztató információ a tervezett revíziókról az adatok felhasználói felé a bsr.bm.hu oldalon található Kitöltési Szabályzatban.

A többi szakterület esetén nincs előre tervezett revízió.

9. Adatvédelem

A minisztérium adatkezelése az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint megfelelően dokumentált, a szabályokat a munkatársak ismerik és alkalmazzák, az informatikai biztonság elvárt szintje biztosított.

Az adatvédelemmel kapcsolatos kérdések vonatkozásában a minisztériumon belül – a helyszíni látogatáson tapasztaltak alapján – a gyakorlatban hatékony segítséget jelent a szakterületek és az adatvédelmi tisztviselő közötti konzultáció, amely az egyes adatkérések esetén eligazítást nyújt a felfedés elleni védelem vonatkozásában. A statisztikai adatok kezelésének és kiadásának szabályai nem válnak el szabályozói szinten az egyéb adatkezelésektől, ennek ellenére a gyakorlat során a megfelelő felfedés elleni védelem minden esetben biztosított, ugyanakkor az adatkiadások szabályozása és részben teljesítése nem teljes mértékben válik el a szervezet közérdekű adatkiadásaitól.

A minisztérium az Akkreditációs Bizottság értékelése szerint az – az elkülönült szabályozás hiánya miatt – az adatvédelem elvében foglalt ismérvek elvárásainak részben felel meg.

9.1 A statisztikai célból kezelt egyedi adatok védelmét megfelelő működési szabályok garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztériumon belül nincsen külön, a statisztikai adatok kezelésére vonatkozó belső szabályozás, a statisztikai adatokra vonatkozó utalást a Belügyminisztérium adatvédelmi, adatbiztonsági és

közérdekű adatmegismerésére vonatkozó szabályzatainak kiadásáról szóló 25/2018. (XII. 28.) BM utasításban helyezték el a statisztikai adatszolgáltatás vonatkozásában. A statisztikai adatkezelésre vonatkozóan a 25/2018. (XII. 28.) BM utasítás 78-82. pontjai tartalmazzák a statisztikai adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseket. Ebből megállapítható, hogy a HSSz tagjai által előállított, az OSAP Korm. rendelet szerinti adatokra vonatkozóan szabályozza a minisztériumhoz érkező statisztikai adatkéréseket. A szabályozás törekedett arra, hogy az egyedi statisztikai adatkérés speciális szabályai részben megfeleljenek az Infotv. szerinti közérdekű adatigény megismerésére vonatkozó szabályoknak is, így különösen a válaszadási határidőre, a személyes adatok védelmére és a közérdekű adatok nyilvánosságára előírt rendelkezéseknek. A minisztérium álláspontja szerint az egységes- tehát az általános adatkezelési szabályoktól nem elkülönült – szabályozás indoka a statisztikai adatkérések megfeleltetése az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt alapjognak.

Az Akkreditációs Bizottság felhívja a figyelmet ugyanakkor arra, hogy a 25/2018. (XII. 28.) BM utasítás 78. pontja kizárólag az OSAP Korm. rendelet szerinti adatokra vonatkozó, a minisztériumhoz érkező statisztikai adatkéréseket szabályozza, azonban a minisztérium végez nem az OSAP Korm. rendelethez kötődő adat-előállítási tevékenységet is, amelyre a szabályozás jelenleg nem terjed ki. Mindezek mellett a BM utasítás 78-82. pontja csupán az adatkérések teljesítése szempontjából szabályozza a statisztikai adatok kezelését, nem rendelkezik az adatkezeléssel kapcsolatos valamennyi kérdéssel, így jelenleg a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 46. § (3) bekezdésében foglalt szabályozási területet érinti, a 44. § (2) bekezdésben elvártakat nem teljes mértékben fedi le.

A minisztériumi munkatársak titoktartási nyilatkozatot nem írnak alá, ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy közvetlenül azonosítható egyedi adatokat nem kezelnek.

Az egyes ügyviteli rendszerekhez, valamint a lekérdező felületekhez történő hozzáférés szabályozott és munkakörhöz kötött mind a minisztérium, mind az adatelőállításban résztvevő háttérintézmények esetében.

A minisztériumon belül adatvédelmi tisztviselő került kijelölésre az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvénynek (a továbbiakban: Infotv.), valamint a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló 679/2016/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően, akinek feladata a minisztériumi adatkezelési gyakorlat ellenőrzése, állásfoglalások, javaslatok megfogalmazása, valamint az adatvédelmi kérdésekkel kapcsolatos oktatások szervezése.

Adatvédelmi oktatásokra a szervezeten belül évente három alkalommal kerül sor, ennek során a közérdekű adatok részeként jelenik meg a statisztikára való utalás is. Az adatvédelmi tisztviselő évente ellenőrzést is végez a statisztikai adatkiadások vonatkozásában.

A helyszíni látogatáson tapasztaltak alapján hatékony együttműködés alakult ki a minisztériumban a statisztikai adatok előállításával és kiadásával foglalkozó egyes szakterületek és az adatvédelmi

tisztviselő között, aki gyakorlati támogatást, segítséget nyújt az adatkérések teljesítése kapcsán felmerülő, felfedés elleni védelemmel kapcsolatos problémák megoldásában.

Az Akkreditációs Bizottság összességében megállapította, hogy a minisztérium adatkezelése tekintetében megfelelő szabályozási környezet áll rendelkezésre, amely kiegészül az ennek végrehajtásához szükséges szervezeti struktúrával. Jó gyakorlatként érdemes kiemelni az adatvédelmi tisztviselővel való együttműködést.

Az elvben foglaltaknak való megfelelés területén az Akkreditációs Bizottság ugyanakkor hiányosságként értékelte, hogy a meglévő, adatkezelésekre vonatkozó szabályozás csupán az OSAP Korm. rendelethez kötődő adatkiadásokról rendelkezik, míg a statisztikai adatok kezelésével kapcsolatos egyéb kérdéseket nem szabályozza. Tekintettel a hivatalos statisztikáról szóló törvény 44. § (2) bekezdésében megfogalmazott elvárásra, a jövőben a statisztikai adatok kezelésével kapcsolatos valamennyi intézkedésre kiterjedő szabályozást biztosítani szükséges a minisztériumban.

9.2 Az adatok védelmét felfedés elleni védelmi módszertanok biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az ENYÜBS és a szabálysértési adatállományok tekintetében a statisztikai adatfelvétel során közvetlen azonosítót nem használnak, így ezen adatok esetében a közvetett azonosítás és felfedés kockázatának vizsgálata szükséges.

A többi statisztikai terület ügyviteli rendszerek adatainak másodlagos statisztikai célú hasznosítására épül, a statisztikai célú lekérdezések szintén nem kezelnek közvetlen azonosítót.

A helyszíni látogatás során ismertetett gyakorlat szerint a felfedési kockázatot minden egyes adatkérésnél esetileg mérlegelik, ennek során az adatkiadást végző munkatársak elsősorban az esetszámok nagyságát vizsgálják, és túl alacsony esetszám előfordulásánál az adat kiadását megtagadják, vagy egyéb szempontok szerinti részletezést biztosítanak, aggregálást végeznek.

Írásban rögzített módszertan nem áll rendelkezésre, a munkatársak a bevett gyakorlat szerint járnak el, illetve bizonytalanság, kérdés esetén kikérik az adatvédelmi tisztviselő állásfoglalását. Jellemzően magasabb aggregáltsági szinten, összevont csoportokra történik az adatközlés, más adatvédelmi módszereket (pl. cellaelnyomás) nem alkalmaznak, mivel azok éppen az adatkérések lényegi elemeit fednék el.

Az adatkiadás keretében a felfedés elleni védelem megfelelőségéért az adott főosztály vezetője felelős.

9.3 A statisztikai célból kezelt adatok védelmét szabályozott, informatikai biztonsági munkafolyamatok és azok technológiai fejlődéssel lépést tartó, folyamatosan karbantartott eszközei és szabályai garantálják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

A minisztérium az informatikai biztonság szabályozásához kapcsolódóan rendelkezik a szükséges dokumentumokkal, Informatikai Biztonsági Politikával, Informatikai Biztonsági Szabályzattal:

- a Belügyminisztérium Informatikai Biztonság Politikájáról szóló 21/2011. (VIII. 11.) BM utasítás;
- a Belügyminisztérium Informatikai Biztonsági Szabályzatáról szóló 19/2015. (VII. 31.) BM utasítás.

Az információbiztonsági feladatokat az informatikai helyettes államtitkár irányítása alá tartozó Informatikai főosztály látja el, amely tervezi, szervezi, koordinálja és ellenőrzi a minisztériumnál üzemeltetett elektronikus információs rendszerek védelmével összefüggő tevékenységeket, megteremti azok jogszabályokkal való összhangját. A szervezetben van információbiztonsági felelősi munkakör.

A minisztériumi szervezet biztonsági szintje az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvény (a továbbiakban: lbtv.) szerinti 3. biztonsági szint.

Az informatikai rendszerek elérése jogosultsághoz kötött, amelyet a vezetőknek külön igényelni kell a munkatársak számára. Munkavégzés kizárólag azonosított felhasználó nevében történhet, amelyet az alkalmazások naplóznak. A Robotzsaru rendszer esetében a jogosultságok kiosztása is az üzemeltetést ellátó IDOMSoft Zrt-nél történik. A jogosultságokat rendszeresen felülvizsgálják, amennyiben egy adott munkatárs kilép a szervezetből, a jogosultságai azonnal visszavonásra kerülnek. Az információbiztonsági felelős a jogosultságkezelést szűrőpróbaszerűen, rendszeresen ellenőrzi.

Az ENYÜBS esetében a külső megjelenéshez képest részletesebb (de közvetlenül nem azonosítható) adatokat tartalmazó belső adatelérési felülethez való hozzáférés is a fentiek szerinti jogosultságkezeléshez kötött, kizárólag a kormányzati gerinchálózatba csatlakozva érhető el.

9.4 A statisztikai célből kezelt adatok védelmét megfelelő fizikai biztonsági eszközök és intézkedések biztosítják.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az objektumot, ahol a statisztikai adatokat tároló infrastruktúra található a Készenléti Rendőrség védi.

A minisztériumi épületekbe, illetve a szerverterembe történő beléptetés rendje szabályozott, naplózott, kamerás megfigyelő rendszer működése segíti a biztonságot.

A biztonsággal kapcsolatos információk, szabályzatok, felhasználói kézikönyvek és egyéb oktatási segédletek minden munkatárs számára elérhetőek, a hibabejelentések kezelése is központi rendszeren keresztül megoldott, azok nyomon követhetőek és dokumentáltak.

Az Akkreditációs Bizottság összességében megállapította, hogy a statisztikai adatok biztonságának szempontjából tett fizikai biztonsági eszközök és intézkedések megfelelően szervezettek és dokumentáltak, a gyakorlat során nehézségek nem merültek fel.

10. Relevancia

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint a minisztérium valamennyi, feladatkörébe tartozó szakstatisztika vonatkozásában törekszik az általa vizsgált jelenségek pontos, a felhasználók számára nyomon követhető leírására és mérésére. Az akkreditációs eljárás során ugyanakkor egyértelművé vált, hogy a minisztérium eljárásaira vonatkozó jogszabályi környezet a statisztikai adatok relevanciáját nagymértékben meghatározza, az általános felhasználói igények érvényesítésére korlátozottak a lehetőségek. A szervezeten belüli igényeket teljes körűen, a külső felhasználói igényeket viszont a jogszabályok által biztosított lehetőségek keretein belül veszik figyelembe az adatfelvételek és adatközlések során.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a minisztérium a relevancia elvében foglalt ismérveknek részben felel meg.

10.1 A statisztikai szervezetek olyan adatokat gyűjtenek és publikálnak, amelyek fontosak a felhasználóknak a társadalmi, gazdasági, környezeti folyamatok megértése és nyomon követése szempontjából.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a minisztérium által előállított szakstatisztikák esetében rendszeresen történik az adatkörökre vonatkozó felülvizsgálat, aminek hátterében azonban elsősorban a jogszabályi környezet változása, és a szervezeten belüli igények jelentkezése áll. A külső felhasználói igényekről a minisztérium elsősorban a bünyogi statisztikák esetében vár közvetlen visszajelzést a honlapján közzétett "Felhasználói elégedettség és igényfelmérés" c. kérdőív kitöltésén keresztül, amit az ENyÜBS'18 rendszer elindulásával párhuzamosan tettek közzé, azonban a jogszabályi előírások meghatározó jellege miatt itt is inkább a megjelenítés formájára vonatkozó igényeket tudják figyelembe venni. További külső igények az adatkérések esetén jelentkezhetnek. Azokat az igényeket, amelyeknek nem tudnak megfelelni, a következő fejlesztéseknél igyekeznek figyelembe venni (például más részletesség eléréséhez új kategória bevezetése), amennyiben ezt a jogszabályi környezet engedi.

A minisztérium kormányzati honlapján, és a hivatalos statisztikák adatelőállítás folyamatában résztvevő alárendelt szervezetek honlapján közzétett statisztikai termékek letöltési számát nem követik, így ezúton sem kapnak visszajelzést a felhasználók érdeklődéséről. A BSR honlapjára mind a külső, mind a belső felhasználók részéről történő bejelentkezés naplózásra kerül, de erre vonatkozóan további vizsgálatot nem végeznek.

Tekintettel a jogszabályi kötöttségekre, a minisztérium valamennyi szakstatisztikai termék vonatkozásában elsősorban az érintett szervezeti egységek – beleértve az adatrögzítést végző társszervezetet, az ORFK-t is – észrevételeit gyűjti az adatkörök relevanciájának vizsgálata során. Az akkreditációs eljárás során ugyanakkor megállapítható volt, hogy a minisztérium törekszik az általa vizsgált jelenségek pontos, a valóságnak megfelelő mérésére és leírására.

10.2 Minden statisztikai adatelevételnek létezik a nyilvánosság számára elérhető vagy más módon hasznosuló eredménye.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak teljes mértékben megfelel.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a minisztérium és háttérintézményei által végrehajtott valamennyi statisztikai adatelevételnek van a nyilvánosság számára hozzáférhető eredménye. A statisztikai publikációk jellemzően elektronikus formában érhetőek el a minisztérium és háttérintézményei honlapján, ill. néhány esetben nyomtatott kiadványban is szerepel statisztika.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy egyes statisztikák esetében, melyek csak a háttérintézmények honlapján jelennek meg (migrációs, tűzeseti statisztika), nem feltétlenül egyértelmű a felhasználók számára, hogy a minisztériumhoz köthető statisztikai terméket ismernek meg.

A pártfogó felügyelőkre vonatkozó statisztikai adatokból publikációs nem készül, eseti adatkérésre ugyanakkor történik adatszolgáltatás.

A minisztérium az adatvédelmi szabályok betartása mellett valamennyi szakstatisztika esetében törekszik az adatok megfelelő részletezettséggel való közzétételére. Az adatigénylő egyedi statisztikai adatkérést is benyújthat a minisztérium felé. Az ENYÜBS esetében erre a célra külön funkcionális email címet hoztak létre statisztika@bm.gov.hu, ebben az esetben a felhasználó számára személyes konzultáció is biztosított.

Kutatóknak lehetőségük van hozzáférni a honlapon megjelentetett adatoknál részletesebb adattartalommal rendelkező belső ENYÜBS felülethez való hozzáférésre, a tudományos célú hozzáférésre vonatkozó speciális eljárásrend szerint.

A bűnügyi statisztikák tekintetében a felhasználói hozzáférést támogató „Tájékoztatósi útmutató” is készült, amelyet a minisztérium BSR honlapján tettek közzé. Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint – bár az útmutató fontos tájékoztatósi pontot jelent a felhasználók számára – annak tartalma felülvizsgálatra szorul, annak érdekében, hogy csak létező, elérhető adathozzáférési csatornákat tartalmazzon.

A minisztérium a felhasználói igények figyelembe vételével, a jogszabályok adta keretek között, bővítheti, illetve szűkítheti az adatkörök részletezettségét az adatelőállítást célzó rendszerfejlesztések során, amivel az előállított statisztikák relevanciáját kívánják javítani.

11. Pontosság és megbízhatóság

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság meggyőződött arról, hogy a minisztérium törekszik arra, hogy a gyűjtött és közzétett hivatalos statisztikák pontos és megbízható képet adjanak a megfigyelt folyamatokról. A bűnügyi statisztikákra vonatkozóan elérhető módszertani információk a <http://bsr.bm.hu> oldalon az ENyÜBS'18 kódszótárakban, és az ENyÜBS'18 Kitöltési Szabályzat segíti az adatok megbízhatóságának megértését, de a minisztérium további, a feladatkörébe tartozó statisztikai esetében nem közölnek módszertani leírásokat a felhasználók felé. A közfoglalkoztatásra vonatkozóan érhető még el információ a honlapon az adatforrásokról, és bizonyos alkalmazott fogalmakról, de ez sem teljes körű tájékoztatás. A statisztikai termékek, tartalmak pontosságáról nem érhető el információ a felhasználók számára.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a Belügyminisztérium a pontosság és megbízhatóság elvében foglalt ismérvek elvárásainak részben felel meg.

11.1 A statisztikai szervezetek meghatározzák a statisztikai termékek pontossági kritériumait.

11.2 A statisztikai szervezetek tájékoztatják a felhasználókat az eredmények pontosságáról.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium az adatfelvételi eljárások során a folyamatba beépített ellenőrzések útján követi nyomon az adatok pontosságát. Az adatforrásként használt ügyviteli rendszerek átalakításakor a statisztikai terület által kezdeményezett fejlesztések mindig arra irányultak, hogy az előállt statisztikai termékek alkalmasak legyenek a megfigyelt folyamatok hiteles leírására. A statisztikai termékek pontosságának és megbízhatóságának mérésére vonatkozóan azonban a szervezeten belül nem határoznak meg mérőszámokat, indikátorokat. A statisztikai termékek pontosságának és megbízhatóságának vizsgálata nem előre rögzített módszertan, hanem kialakult gyakorlat szerint, elsősorban az adatrögzítésre szolgáló, illetve a lekérdező rendszerekbe épített belső logikai ellenőrzések útján történik.

A bűnügyi statisztikák esetében az ellenőrzések rendjét az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszerről, az adatgyűjtés és -feldolgozás részletes szabályairól szóló 12/2018. (VI. 7.) BM rendelet, illetve a kapcsolódó belső szabályzatok rögzítik. Az adatok publikálása automatikus módon történik havonta a BSR rendszerben, így külön, manuális ellenőrzés a rendszerbe építetten felül nem történik.

Az egyéb statisztikák esetében létezik ilyen egyedi ellenőrzés is.

A bűnügyi statisztikák vonatkozásában ki kell emelni, hogy mivel az adatfelvételt és az adatelőállítását a büntetőeljárás determinálja, így a pontosság tekintetében is az iratokból való

rögzítés pontossága értelmezhető. A nyomozóhatóság tudomására nem jutó, látns bűncselekmények vonatkozásában becslésekre nem kerül sor, azok nem képezik részét a publikált adatoknak.

Az egyéb adatok esetében az adatforrások olyan ügyviteli rendszerek, amelyek esetében szintén csak a rögzítés tekintetében értelmezhető a pontosság.

A minisztérium a bűnügyi statisztika esetében a Kitöltési Szabályzat és mellékletei közzétételével segíti a felhasználókat a statisztikai termékek pontosságának megértésében. A Kitöltési Szabályzatban a régi, új és módosult adatkörök is ismertetésre kerülnek, utalással arra, hogy az ENYÜBS rendszer változása miatt az adatok nem minden esetben összehasonlíthatók, ugyanakkor ez csak közvetett információt ad a pontosságról.

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatáson kialakult álláspontja szerint – amelyet a kiemelt felhasználóval folytatott beszélgetés is megerősített – a Kitöltési Szabályzatban foglalt információk azok szakmai specialitása és terjedelme miatt nem könnyen érthetőek a felhasználók számára, ezért a jövőben egy rövidebb, gyakorlatiasabb megértést segítő tájékoztató kidolgozása lenne indokolt azzal, hogy a részletek iránt érdeklődő felhasználók továbbra is tájékozódhatnak a Kitöltési Szabályzat alapján is.

Ki kell emelni ugyanakkor, hogy a minisztérium munkatársai minden egyes adatkérés esetén részletes tájékoztatást adnak az adatok tartalmával, felhasználhatóságával kapcsolatban a bűnügyi statisztikát igénylő adatkérőknek.

A minisztérium további, feladatkörébe tartozó statisztikáinak összeállításához – a közfoglalkoztatási adatok kivételével – sem kitöltési útmutatót, sem más dokumentumot nem tesz közzé, ami a statisztikai termékek pontosságáról adna tájékoztatást. Egyedi adatkérések esetén az adatkérők több tájékoztatást kapnak, írásban és személyes konzultáció keretében is.

Az Akkreditációs Bizottság javasolja, hogy a minisztérium valamennyi, feladatkörébe tartozó szakstatisztika esetében határozzon meg olyan minőségi követelményeket az előállított hivatalos statisztikai termékekre, amelyekkel a statisztikai termékek pontosságát és megbízhatóságát mérni és értékelni lehet, illetve törekedjen az így előállított, termékminőséggel kapcsolatos információk felhasználók számára történő hozzáférhetővé tételére.

12. Időszerűség és időbeli pontosság

A minisztérium publikációi esetében a belső gyakorlat az adatok szakterületek által történő előállításának időpontjait rögzíti.

Ezt követően – az ENYÜBS adatok kivételével – az előállított statisztikai termékek közzétételét nehezíti, hogy a statisztikák vezetői jóváhagyási folyamata elhúzódhat.

A bűnügyi statisztikák közzétételére vonatkozóan a BSR <http://bsr.bm.hu> honlap kezdőlapján megjelenített visszaszámláló óra ad tájékoztatást, ami azt jelzi, hogy a BSR oldal mikor frissül. A minisztérium további, feladatkörébe tartozó statisztikáinak publikálásáról előzetes tájékoztatás nincs.

Az Akkreditációs Bizottság szükségesnek látja, hogy a minisztérium a honlapja egységes statisztikai aloldalán alakítson ki és tegyen közzé valamennyi általa publikált hivatalos statisztikai információ publikálására vonatkozó tájékoztatási naptárat, amelyből a felhasználók előre értesülhetnek a statisztikai információk rendelkezésre állásának tervezett időpontjairól, illetve azok esetleges változásairól

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a minisztérium az időszerűség és időbeli pontosság elvében foglalt ismérvek elvárásainak részben felel meg.

12.1 Az adatok közzéi időpontja a lehető legközelebb van a vonatkozási időponthoz vagy időszakhoz.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a hivatalos statisztikák közzétételére vonatkozóan dokumentált eljárásrend a szervezeten belül nincs, a statisztikai termékek összeállítása és publikálása a kialakult gyakorlat szerint történik. A minisztérium törekszik arra, hogy az adatfelvételek és az adatok közzététele között ne teljen el indokolatlanul hosszú idő, ugyanakkor az adatok – az ENYÜBS kivételével – csak a vezetői jóváhagyást követően publikálhatók, és a jóváhagyás időpontjára nincs előre meghatározott ütemterv.

12.2 A hivatalos statisztikai adatokat tájékoztatási program szerint kitűzött időpontokban teszik közzé, amely naprakész, nyilvános és előzetesen megismerhető.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium csak a bűnügyi statisztikák közzétételére vonatkozóan ad tájékoztatást a BSR <http://bsr.bm.hu> honlapon elhelyezett számlálóval, amely azt mutatja, hogy mennyi idő múlva kerül sor az aktuális hónapban felvett és lezárt adatok frissítésére a BSR honlapján. A minisztérium által feldolgozott bűnügyi statisztikai adatok közzétételenek időpontja főszabály szerint a havi zárást, azaz a tárgyhoz utolsó, vagy a következő hónap első munkanapját követő 5. munkanap. A frissített adatok elérhetőségét a megfelelő adattábla bal felső sarkában megjelenő „új” felirattal jelzik. Ez a megjelölés a frissítésre került táblázatokon 14 naptári napig látható. A lezárt adatokban felfedezett hiba esetén a negyedévek végén történő adatjavításokra külön nem hívják fel a felhasználók figyelmét, az adatjavítás a havi frissítésekkel együtt történik.

A minisztérium további, feladatkörébe tartozó statisztikáinak publikálásáról előzetes tájékoztatást nem közöl.

13. Koherencia és összehasonlíthatóság

A minisztérium rendszeresen ellenőrzi a statisztikai termékek belső koherenciáját. A belső koherencia vizsgálat az adatfeldolgozási folyamatba épül be, leginkább a részadatok és az összegzett adatok összevetését jelenti.

Más adatforrásokkal való összevetésre a bűnügyi statisztikai adatok esetében kerülhet sor: a BSR oldalon lévő adatok, a Legfőbb Ügyészség által közölt, ugyanarra az adatkörre vonatkozó adatok, az ORFK, illetve a KSH honlapján közölt bűnügyi statisztikai adatok konzisztencia vizsgálatát lehetne elvégezni. Bár az adatok eltérését a minisztérium figyelemmel kíséri, az eltérések okát nem vizsgálja.

A területi összehasonlíthatóság az ENYÜBS esetében és az ORFK eljáró szervek szerint közzétett közlekedésrendészeti statisztika és a közbiztonsági tevékenységi statisztika esetében biztosított. A bűnügyi statisztikákban a területi bontást területi szinten nem besorolható adatok egészítik ki, mivel a bűncselekmények egy része nem feltétlenül köthető helyhez az elkövetés szempontjából.

A bűnügyi statisztikák nemzetközi összehasonlíthatóságát segíti az ENSZ Kábítószerrel és Bűnözéssel foglalkozó Hivatala (UNODC) által kidolgozott, és az ENSZ Statisztikai Bizottsága által 2015 márciusában elfogadott *International Classification of Crime for Statistical Purposes (ICCS)* nómenklatúra, amelynek magyar átültetésére a Bűncselekmények Nemzetközi Statisztikai Osztályozási Rendszeréről szóló 24/2017. (IX. 11.) MvM rendelettel került sor (BNSOR).

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a koherencia és összehasonlíthatóság elvében foglalt ismérvek elvárásainak a minisztérium részben felel meg.

13.1 Érvényesül a statisztikai adathelyek belső és más szakstatisztikákkal való konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A statisztikai termékek belső koherenciájának vizsgálatát a minisztérium az adathelyi rendszerekhez kapcsolódó, illetve az adatfeldolgozási folyamatba beépített ellenőrzések során végzi el.

A bűnügyi statisztikák esetében a minisztérium figyelemmel kíséri azokat az adatforrásokat, melyek konzisztencia vizsgálatra hasznosíthatók. A minisztériumban feldolgozásra kerülő ENYÜBS adatokat a Legfőbb Ügyészség által közölt, ugyanarra az adatkörre vonatkozó adatokkal, az ORFK, illetve a KSH honlapján közölt bűnügyi statisztikai adatokkal lehet összevetni. A minisztérium nem végez rendszeres konzisztencia vizsgálatot, és az eltérések okát nem jelzi a felhasználók felé.

A közfoglalkoztatási adatok esetén a minisztérium figyelemmel kíséri a KSH Munkaerőfelmérés, a Pénzügyminisztérium által publikált nyilvántartott álláskeresőkre vonatkozó adatokat, valamint a NAV és a Magyar Államkincstár adatait is.

A BMH szintén figyelemmel kíséri a más szervezetek által nyilvánosságra hozott hasonló vagy azonos adatkörbe tartozó adatokkal való összefüggéseket.

13.2 A hivatalos statisztikai információk országon belüli területi összehasonlításának a lehetősége biztosított.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium feladatkörébe tartozó szakstatisztikák közül a területi összehasonlíthatóság eltérő mértékben biztosított.

Az ENYÜBS esetében a <http://bsr.bm.hu> honlapon elhelyezett dokumentumok lehetőséget adnak területi alapon történő lekérdezésre, régiók, megyék, járások, települések szintjéig lemenően. A bűnügyi statisztikákban a területi bontást területi szinten nem besorolható adatok egészítik ki, mivel a bűncselekmények egy része nem feltétlenül köthető helyhez az elkövetés szempontjából. Az ENYÜBS rendszerben az ORFK által rögzített bűnügyi statisztikai adatok is megtalálhatók. Az ORFK által a <http://police.hu> oldalon közzétett migrációs statisztikára vonatkozó határrendészeti adatokat eljáró területi szervekenti megyei bontásban publikálják megyei szinten. Az eljáró szervek szerinti adatok az ENYÜBS rendszerben rendelkezésre állnak, de az elkövetési hely közzététele mellett külön nem kerülnek közlésre.

A közfoglalkoztatásra vonatkozó adatok között található régiós, illetve megyei bontású adatok is.

13.3 A statisztikai adatelőállítási folyamatban alkalmazott módszertanok, valamint az adatok közzéadási módja összevethető a nemzetközi szervezetek közzéadási gyakorlatával.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium és háttérintézményei rendszeresen továbbít adatokat több nemzetközi szervezet számára. Az adatkérések az adott nemzetközi szervezet igényei szerint nagyon eltérőek lehetnek, és nem minden esetben igazodnak a magyar jogrendszer sajátosságaihoz, illetve ennek következtében az előállított statisztikai adatok struktúrájához.

Az Akkreditációs Bizottság az akkreditációs eljárás során megállapította, hogy a nemzetközi adatkiadások során a minisztérium igyekszik a lehető legteljesebb mértékben megfelelni a nemzetközi szervezetek elvárásainak, módszertani különbségek esetén pedig az adatszolgáltatás teljesítésével egyidejűleg felhívják az adatkérő figyelmét az eltérésre.

A nemzetközi módszertan alkalmazása körében ki kell emelni az ENSZ Kábítószerrel és Bűnözéssel foglalkozó Hivatala (UNODC) által kidolgozott, és az ENSZ Statisztikai Bizottsága által 2015 márciusában elfogadott *International Classification of Crime for Statistical Purposes* (ICCS) nomenklatúra elfogadását, amelynek magyar átültetésére a *Bűncselekmények Nemzetközi Statisztikai Osztályozási Rendszeréről* szóló 24/2017. (IX. 11.) MvM rendelettel (Rendelet) került sor

(BNSOR). A nemzetközi osztályozási rendszer alkalmazása elősegíti a bűnözéssel kapcsolatos adatoknak a különböző országok eltérő büntető igazságszolgáltatási rendszerén túlmutató, országok közötti összehasonlíthatóságát. A Rendeletben foglaltaknak megfelelően, ha az Európai Unió valamely intézménye vagy más nemzetközi szervezet a UNODC által kiadott ICCS szerinti besorolású igazságügyi statisztikai adatkéréssel fordul Magyarország felé, a kért statisztikai adatokat a BNSOR alapján kell teljesíteni. A magyar jogrendszerben alkalmazott bűncselekmény kategóriák a nemzetközi besorolási rendbe nem minden esetben illeszthetők be, ilyen esetekben ezt jelzik az adatkérő felé.

13.4 Érvényesül az adatok időbeli konzisztenciája.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a minisztérium a statisztikák előállításában törekszik a minél hosszabb összehasonlítható idősorok készítésére, ugyanakkor az adatgyűjtést érintő jogszabályi környezet változásai eredményezhetnek töréseket az idősorokban.

A BSR minden felhasználó számára elérhető (külső) honlapján 2013-tól elérhető idősorokat publikálnak, a regisztrációhoz kötött, korlátozott hozzáférésű belső honlapon pedig 2019. januárjától érhetőek el idősorok, bővebb adattartalommal.

Az idősoros adatokban 2018 júliusában törés figyelhető meg, mert a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény alapján változott az eljárási terminológia, és így az eltérő tartalommal bíró fogalmak korábbi időszaknak való megfeleltetése korlátozott.

2013-ban rendszerátállítás miatt szünetelt az adatszolgáltatás július-november között, ezért a 2012. évi C. törvény alapján lezárt nyomozások a kimutatásokban 2013. november hónapban szerepelnek.

Az ORFK honlapján az eljáró területi szervenkénti bontásban közölt adatok 2010-től érhetőek el.

Az ENYÜBS rendszerben szükség esetén negyedévente elvégezhető hibajavítások miatt előfordul, hogy egy időszakra vonatkozó különböző publikációk eltérő adatokat tartalmaznak.

A közfoglalkoztatásra vonatkozó adatok 2014. decemberétől érhetőek el a kozfoglalkoztatatas.kormany.hu oldalon.

13.5 Az összehasonlíthatóságot korlátozó tényezőket egyértelműen jelzik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

Az akkreditációs eljárás során az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a jogszabályi környezettel kapcsolatos változásokat a minisztérium minden esetben jelzi a felhasználók felé.

A bűnügyi statisztikai adatszolgáltatáshoz kapcsolódóan az ENyÜBS rendszer változása miatt módosult régi és új adatkörök megfeleltetésére a Kitöltési Szabályzatban külön fejezet tér ki, utalással arra, hogy a rendszer változása miatt az adatok nem minden esetben összehasonlíthatók. Az jogszabályi környezet változása, illetve rendszerátállítás miatti idősor töréseket a közzétett táblákban jelzik. Az adatjavításokra ugyanakkor nem hívják fel a felhasználók figyelmét.

A minisztérium további, feladatkörébe tartozó statisztikai esetében a felhasználók a jogszabályok változásának közzétételén kívül nem kapnak további információt az adatok összehasonlíthatóságáról.

14. Hozzáférhetőség és érthetőség

A minisztérium statisztikai adatokra vonatkozó közlési és adatkiadási gyakorlata a közérdekű adatkiadási rendszerbe illeszkedik, ugyanakkor a hozzáférhetőség és érthetőség elvének való teljes megfelelés érdekében szükséges a statisztikai adatelőállítás és adatközlés elkülönült rendszerének kialakítása, és az adatokhoz való hozzáférés könnyen átlátható biztosítása. Az Akkreditációs Bizottság az elvben foglaltaknak való teljes mértékben való megfelelés érdekében javasolja, hogy a minisztérium alakítson ki egy hivatalos statisztikai tájékoztatási felületet a minisztérium kormányzati honlapján (aloldalt vagy kiemelt témakört), amely valamennyi, a minisztérium felelősségi körébe tartozó hivatalos statisztikai termék vonatkozásában strukturált és könnyen átlátható elérést biztosít a hivatalos statisztikai információkhoz, valamint törekedjen angol nyelvű statisztikai tartalmak bővítésére is a honlapján.

Az Akkreditációs Bizottság a minisztérium valamennyi statisztikai terméke vonatkozásában javasolja fejleszteni a statisztikai adatok megjelenítését, hogy tovább szerkeszthető formátumú adatok, szöveges elemzések, ábrák is legyenek elérhetőek a felhasználók számára. Emellett a statisztikai termékek megértését segítő, leíró információk bővítésével is javítható lenne a hivatalos statisztikai adatok érthetősége.

A minisztérium biztosít tudományos célú hozzáférést a kutatók számára, az adatvédelmi szabályok betartása mellett, egyedi megkeresések formájában. A hozzáférhetőség javítása érdekében az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint ugyanakkor szükséges az előállított adatokhoz való minél szélesebb körű tudományos hozzáférés biztosítása, valamint az erre vonatkozó adatigénylési feltételek rögzítése és megismertetése a kutatókkal.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítása szerint a minisztérium a hozzáférhetőség és érthetőség elvében foglalt ismérvek elvárásainak részben felel meg.

14.1 A statisztikai szervezetek rendelkeznek a közzétételi rendet szabályozó nyilvános dokumentummal.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A Belügyminisztérium BSR <http://bsr.bm.hu> honlapján közzétett Tájékoztatási útmutató a bűnügyi statisztikai adatok vonatkozásában ad tájékoztatást az ENYÜBS minisztérium által működtetett adatfeldolgozó rendszerében elérhető adatállományhoz való hozzáférés gyakorlati szabályairól.

A minisztérium ugyanakkor nem rendelkezik valamennyi statisztikai termék vonatkozásában a statisztikai adatközlések gyakorlati szabályainak formai és tartalmi jegyeit összegző, a publikált adatok körére, azok előállítási módszertanára, nyilvánosságra hozatalára vonatkozó tájékoztatási politikával.

A fentieken túlmenően az ENYÜBS Tájékoztatási útmutató felülvizsgálata is indokolt, hogy az naprakész, valóban elérhető tájékoztatási csatornákra vonatkozzon.

14.2 A statisztikai adatfelvételtől származó információkat a felhasználói igényekre tervezett csatornákon keresztül aggregált, illetve mikroadat formájában is hozzáférhetővé teszik.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium a honlapján kizárólag aggregált adatokat tesz hozzáférhetővé a felhasználók számára, leginkább előre definiált statisztikai táblázatok formájában.

Az ENYÜBS adatok esetében a bsr.bm.hu oldalon egyedi lekérdezésre van lehetősége a felhasználónak, ugyanakkor külön engedély alapján a minisztérium külső felhasználók számára is biztosít hozzáférést a részletesebb adattartalommal rendelkező belső ENYÜBS lekérdező felülethez. Ez a lehetőség jelenleg távoli hozzáféréssel csak a kormányzati gerinchálózatba csatlakozott személyek számára biztosított, de a minisztérium épületén belüli szabályozott környezetben más is élhet ezzel a lehetőséggel.

Az Akkreditációs Bizottság helyszíni látogatáson, a kiemelt felhasználóval történt megbeszélésen szerzett információi alapján a rendszeres adatkérők között sem igazán ismert ez a lehetőség, így olyan esetben, amikor a külső honlapon megjelent adatok nem elégségesek, külön adatkéréssel élnek a minisztérium felé.

A bűnügyi statisztikai adatokhoz való tudományos célú hozzáférés lehetőségeiről a BSR honlapján közzétett Tájékoztatási útmutató ad információt. A tudományos célú hozzáférés kéréséhez a statisztika@bm.gov.hu email címen kutatási tervet kell benyújtani. A helyszíni látogatás során a Belügyminisztérium képviselői tájékoztatták az Akkreditációs Bizottságot arról, hogy a benyújtott kutatási tervet a Belügyi Tudományos Tanács bírálja el. Pozitív bírálat esetén a kutatók az adatgazdákkal szerződést kötnek, és hozzáférést kapnak az egyedi igényüknek megfelelően összeállított, felfedés elleni védelemmel ellátott mikroadatokhoz. Az anonimált mikroadatokhoz kizárólag tudományos célból, kutatással foglalkozó intézményi háttérrel rendelkező kutatók kaphatnak hozzáférést a folyamatban lévő kutatásuk támogatására. Az kutatói kérés teljesítése

a vonatkozó szabályok alapján díjköteles lehet, a gyakorlatban ugyanakkor térítés felszámítására eddig nem került sor. Ez a hozzáférési mód nem kizárólag a statisztikai adatok elérésre került kialakításra, hanem egységesen alkalmazzák valamennyi, a minisztérium kezelésében lévő adatállománnyal kapcsolatos kutatásra.

A bűnügyi adatok speciális jellege miatt azok mélyebb megértéséhez büntetőjogi, büntetőeljárás ismeretek szükségesek, így a gyakorlatban inkább jellemző az adatok statisztikus munkatársak által konzultációt követően történő előállítás.

A minisztérium nem üzemeltet közösségi média felületet, amelyen statisztikai információk lennének elérhetőek.

14.3 A statisztikai termékek közzététele mellett azok értelmezését segítő leíró metaadatok is nyilvánosak, és a felhasználók számára érthetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak részben megfelel.

A minisztérium a bűnügyi statisztikai adatokra vonatkozóan tesz elérhetővé módszertani útmutatókat az ENyÜBS'18 Kitöltési Szabályzat és Kódtárak közzétételeivel a BSR honlapján, ugyanakkor ezekben a dokumentumokban jellemzően az adatfelvétel szakaszára érhetőek el információk, míg a többi adatelőállítási folyamatszakasz esetben rögzített módszertan nincs. Az ENyÜBS korlátozott hozzáférésű belső honlapján részletesebb módszertani útmutatók érhetőek el. Az Akkreditációs Bizottság véleménye szerint célszerű lenne a Kitöltési Szabályzattól elkülönítlen, egy ténylegesen csak a felhasználóknak szóló dokumentumban összefoglalni a statisztikai adatelőállítási folyamat során alkalmazott módszereket, a folyamat leírását. Erre a célra alkalmas lehet a – Legfőbb Ügyészséggel közösen – kidolgozás alatt álló Módszertani útmutató dokumentum, amelyben jelenleg definiálásra kerülnek a legfontosabb adatkörök, úgymint a

- büntetőeljárás döntések száma (elkövető-cselekmény alapon),
- büntetőeljárás döntések száma cselekményenként (cselekmény alapon),
- regisztrált bűncselekmények (cselekmény alapon),
- elkövetők (elkövető, elkövető-cselekmény alapon),
- sértettek (sértett, sértett-cselekmény alapon).

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi C. törvény hatályba lépésével egyidejűleg az ENyÜBS adatgyűjtési rendszere is megváltozott, így a megfigyelési egységek közötti kapcsolatok részletesebben kimutathatóak.

A helyszíni látogatás során az Akkreditációs Bizottságot tájékoztatták egy Gyorstájékoztatási kiadvány megjelentetésének tervéről a BSR honlapján, amely az adatok időbeli összehasonlíthatósága mellett az adatok értelmezését segítő információk közzétételére is lehetőséget

ad. Bár a BSR oldalon elérhető Tájékoztatósi útmutatóban már történik utalás a Gyorstájékoztató kiadványra, ennek kialakítása még folyamatban van.

A minisztérium egyes kiadványaiban (BVOP Börtönstatisztikai Szemle) közzétesz a statisztikák értelmezését segítő metaadatokat, illetve a közfoglalkoztatási statisztikák esetében a <http://kozfoglalkoztatasi.kormany.hu> oldalon elérhetőek egyes fogalmaknak a magyarázatai. A helyszíni látogatáson ismerttetett gyakorlat szerint az egyedi adatkérések teljesítésekor szintén küldenek módszertani információt, metaadatokat az adatkérők részére.

Az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a módszertani információk és metaadatok csak részben érhetőek el nyilvánosan és nem kerülnek egységesített rendszerben és formában tárolásra, ezért mindenképpen szükséges a metaadatok körének egységesítése és elérhetőségének szélesítése az elvnek való jobb megfelelés érdekében.

Az Akkreditációs Bizottság megállapítását egy, a BSR adatokat rendszeresen felhasználó civil szervezet képviselője is alátámasztotta, véleménye szerint az adatok megértése egy rutintalan felhasználó számára nehézséget okozhat, a szükséges információ Kiegészítő Szabályzatból történő kinyerése túlzottan időigényes. A maga részéről – igaz, még a korábbi BSR rendszer vonatkozásában – összeállított egy útmutatót az adatfelhasználó civil szervezetek számára az ENYÜBS külső honlapján közzétett adatok elérhetőségének és értelmezésének megkönnyítésére.

Az Akkreditációs Bizottság álláspontja szerint egy hasonló, rövid, érthető áttekintést adó, a tervezett revíziókat is magában foglaló tájékoztató a részletes Kiegészítő Szabályzat mellett segíthetné a felhasználó eligazodását a bűnügyi statisztikai adatok területén is.

A bűnügyi statisztikai adatkérések esetén az Akkreditációs Bizottság jó gyakorlatként értékelte ugyanakkor, hogy az adatok átadásakor a statisztikusok rövid leírást mellékelnek az adatokhoz, amely tartalmazza az adatkérés legfontosabb paramétereit, és információkat az adatok felhasználhatóságának korlátairól.

14.4 A statisztikai termékekhez történő hozzáférés elsődleges formája az elektronikus közzététel.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak, részben megfelel.

A minisztérium által előállított adatkörök zöme interneten elérhető. Ugyanakkor a hivatalos statisztikák elérése valamennyi, a Belügyminisztérium felelősségi körébe tartozó statisztika vonatkozásában nem átlátható, nem biztosít könnyű elérést a felhasználók számára, egyes esetekben a minisztérium, mint adatgazda nem is jelenik meg.

A közzétett adatok a bűnügyi statisztikai adatok kivételével pdf formátumú statikus táblák, amelyek nem támogatják az adatok továbbfeldolgozását.

A BSR honlapon és az ORFK Statisztika aloldalán elérhető kereső funkció, az oldalak akadálymentesítése nem biztosított jelenleg. Az akadálymentesítés vonatkozásában első lépésként a vakok és gyengén látók részére optimalizált, kontrasztos verzió kialakítása lehet célszerű.

Az adatok frissítése rendszeres, ugyanakkor csak a BSR <http://bsr.bm.hu> honlapján található információ az ott elhelyezett számláló formájában arról, hogy várhatóan mikor kerül sor az aktuális hónapban beküldésre került bűnügyi statisztikai adatok frissítésére. a havi zárást követően. A hibajavítások miatti adatfrissítések a rendszeres adatfrissítésektől nem különülnek el.

14.5 A legfontosabb hivatalos statisztikai információk idegen nyelven is elérhetőek.

Értékelés: Az ismerv elvárásainak nem felel meg.

A minisztérium által előállított statisztikai termékek – a közfoglalkoztatásra vonatkozó egyes adatok kivételével – kizárólag magyar nyelven érhetőek el. A helyszíni látogatás során az Akkreditációs Bizottságot a szervezet képviselői arról tájékoztatták, hogy a statisztikai információk angol nyelvű közzétételére eddig nem volt igény.

A helyszíni látogatáson ugyanakkor a kiemelt adatfelhasználó az Akkreditációs Bizottsággal folytatott megbeszélés során jelezte, hogy hasznos lenne a hivatalos statisztikai adatok elérhetőségéről angol nyelven legalább egy rövid tájékoztató közzététele annak érdekében, hogy a Magyarországon tartózkodó külföldi diákok, oktatók is tudják, hogyan igényelhetnek statisztikai adatokat.

6. Az Akkreditációs Bizottság javaslata a jelentés megállapításai alapján

A vizsgálati jelentésbe foglalt ténymegállapítások és értékelés alapján az Akkreditációs Bizottság a KSH elnökének a következő javaslatot teszi:

Az Akkreditációs Bizottság javasolja a Belügyminisztérium Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjaként történő akkreditálását.

Egyúttal a Bizottság javasolja a 2. szakaszban megfogalmazott ajánlások szerinti fejlesztések, változtatások végrehajtását a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveknek történő magasabb szintű megfelelés érdekében, amelyek ütemtervét az akkreditált szervezetnek ki kell dolgoznia.

Kelt: Budapest, 2019.

7. Az értékelt szervezet észrevételei, eltérő álláspontja a jelentés megállapításaival kapcsolatban

I. Melléklet – A helyszíni értékelés résztvevői

Helyszíni értékelés – Belügyminisztérium

Dátum: 2019. február 7-8. február 11.

	Akkreditációs Bizottság tagjai
1	dr. Nagy Eszter, Elnök
2	Groszné Földesi Erika
3	Krasznai Andrea
	A helyszíni értékelés szervezet részéről jelen volt résztvevői (név; szervezeti egységének neve; titulus; szerepe, amit az audit során betöltött)
4	dr. Bodnár Bence helyettes államtitkár, Szabályozási és Koordinációs Helyettes Államtitkárság
5	dr. Kálmán Gergely főosztályvezető, Jogszabály-előkészítő és Koordinációs Főosztály
6	dr. Pohner Katinka osztályvezető, Jogszabály-előkészítő Osztály
7	Boda Pál Róbert, Jogszabály-előkészítő Osztály
8	Keresztes Erika, Jogszabály-előkészítő Osztály
9	Pólya Viktor, Alkalmazás-menedzsment Osztály
10	Simon Ernő, Információ-technológiai és Rejtjel Osztály
11	Kuslits Béla (informatikai biztonsági felelős), Informatikai Biztonsági Osztály
12	Mód Péter, Közfoglalkoztatási Statisztikai, Elemzési és Monitoring Főosztály
13	dr. Balozsán Livia osztályvezető, Nemzetközi Szerződés-előkészítő és Koordinációs Osztály
14	Vető Gábor, Migrációs Ügyek Osztálya
15	dr. Tarczi-Ábrahám Dominika (adatvédelmi tisztviselő), Iratkezelési és Adatvédelmi Főosztály
16	dr. Horváth Ádám István főosztályvezető, Személyügyi Főosztály
17	dr. Bogáth Gábor főosztályvezető, Pénzügyi Erőforrás-gazdálkodási Főosztály
	A szervezet értékelését előkészítő koordinátor(ok) az értékelt szervezetnél
18	dr. Oravec László, Jogszabály-előkészítő Osztály

	Egyéb meghívottak, külsős résztvevők
19	Olbort Anett, IdomSoft zrt.
20	Patvaros Szilvia osztályvezető, Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal
21	Petró István, Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága
22	Barta-Vámos László, BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatósága
23	Dévényi Árpád, osztályvezető, Országos Rendőr-főkapitányság
24	dr. Pukli Veronika, Országos Rendőr-főkapitányság
25	Batonai András, Országos Rendőr-főkapitányság
26	Szabó János, Országos Rendőr-főkapitányság
27	Sebhelyi Viktória, külső felhasználó